Reg. No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

"ZAMIN RYOT"

A Telugu Weekly Voice of Ryots & Zamin Ryots

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును.

సంపుటం 5 సంచిక 16 | నెల్లూరు 19-6-36 శుక్రవారము. | సం॥ చందా 3-0-0

లోకాభిరామాయణం

(చిత్రగుప్తుడు)

సమితి తీర్మానాన్ని కాలదన్నిన ఇటలీమీద ఆంక్షలు, ఆంక్షలు అని నానాజాతిసమితి సభ్యదేశాలు ఘోషపెట్టాయి. కడకు తిరసనాయులు ఆంక్షలుకూడ ప్రయోగించాలని సంప్రతింపులు ఇంగ్లండు, మొన్న దేశాలు వెనుక తీయ దంచేత ఆమోదింపబడినవి కావు. అబిసీనియా చక్రవర్తి అభూమతనకు సమితి న్యాయతీర్పునై ఎదురుచూచి చూచి దేశాన్ని వదలి పోవలసిన టుల యేర్పడెను. గతవారం జరిగిన సమితి సమావేశమున బ్రిటీషు ప్రతినిధియగు ఈడెనుగారు యిటుపైని కూడ ఆంక్షలను సాగింప వలదని నిర్ణయము పట్టుదల చూపిరి. ఈవారపు వార్తలు ఇటలీపై ఆంక్షలను తొలగించుటకు ఇంగ్లండు అంగీకరించునటుల తెలియుచున్నది. సమితిలోని చిన్నచిన్న రాజ్యములకు మార్గదర్శియై, ఎక్కువ బాధ్యతవహించవలసిన ఇంగ్లండే యిటుల ప్రవర్తించినచో చిన్న రాజ్యములకు సమితిపైగల విశ్వాసము వుండజాలదు. ఇంగ్లండు తనస్వేచ్ఛామార్గంగా పెట్టుకొని, సమితి వ్యవహారాలను నడుపుచున్నదనుట సత్యదూరము కానేరదు.

♦ ♦ ♦

మంత్రిపదవీ స్వీకరణ సమస్య తేలనంత అపరిష్కారంగా వున్నది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశములోనో, లేక రాబోవు కాంగ్రెసు సమావేశంలోనో యీసమస్య పరిష్కారం కాబడనున్నది. యీలోపుగా ప్రతికూలవాదులు తగిన బలాన్ని చేకూర్చుకొని కాంగ్రెసు సమావేశమందు తమ పక్షము గెల్చుటకు తీవ్ర ప్రయత్నములు సల్పుచున్నారు. ఇందుకై ఒకకమిటీ లక్నోలో యేర్పడింది. అధ్యక్షులు సర్దార్ శార్దూల సింగుగారు. పట్టాభిసీతారామయ్య, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారలు యీకమిటీయందు కలరు.

♦ ♦ ♦

అన్నికాకులు, పంథాలు మహాసభలు జరిపి తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యం, ప్రభుత్వ ప్రత్యేక ఆదరణ, వుద్యోగాలు కావాలంటే, ఎవరికన్నా మేము తీసిపోయినామని బందరులోని చాకలివారు యీనెల 8 తేది మహాసభ గావించారు.

♦ ♦ ♦

ఈనెల 7 తేదిన ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తువారు మద్రాసున కృష్ణలీల నాటకాన్ని ప్రదర్శించటానికి యేర్పాట్లు జరిగాయి. రు 400 లు ఖరీదు టిక్కెట్లు అమ్ముడుపోయినాయి. పాపం కంసపాత్ర ధరించాలిసిన వేమూరి గగ్గయ్యగారు దర్శనమీయకుండుటచేత నాటకం నిలిపివేసి డబ్బు వాపసు చేయాల్సొచ్చింది. పరిషత్తు ద్రవ్యార్జన కోసరం శక్తి రు 800 లు నాకా చేయిలగిలిందట. ఉత్తరాది కిరాయి నటులు మోసంచేయుటచే నాటకాలు నిలిపివేయాలసిన అవసరాలు, అక్కడక్కడ దెబ్బలు తగలకుండా పోలీసువారు కాపాడవలసిన తరుణములు ఎన్నియో సంభవించినవి. నాటకాల విషయంలో వీరు చేయుమోసం యింతింతఅని చెప్పడానికి వీలులేదు. పరిషత్ వారి లెఖలేనపుడు యితరుల ఒక లెఖయా వీరలకు. రాకపోయిందానికి గగ్గయ్యగారు ధరేసాకుచెతి కారు. 4 గంటలకు నాటకానికి బయలుదేరేటప్పటికల్లా పరిణామకాల కన్పించుటచేత దోవలో ఒకమిత్రునియింట విశ్రాంతికైపోయి 7 గం॥ వరకు ధాద తగ్గకపోవుటచేత రాలేకపోయెనట. పోలేకపోతే చెప్పి పంపకూడదూ! ఏదో జరిగిపోయింది బుద్ధి మాంద్యంవల్ల, యికమీదట పరిషత్తుకు తప్పక తోడ్పడతానన్నాడట. ఈకిరాయినటులు కథలువింటే విచిత్రంగా వుంటుంది లెండి.

♦ ♦ ♦

జవ్హారిలాల్ గారి సామ్యవాద పక్షానికిని, ప్రతికూల పక్షానికిని, భేదాభిప్రాయాలవల్ల కాంగ్రెసులో చీలిక కలుగుతుందేమోనని కొంతమందికి కలవరం కలిగింది. కాని యీలాటి పరిస్థితులు తటస్థిస్తే సామ్యవాదులు యిందుల కంగీకరించరనియూ, ఎదుటి పక్షీయులతో సమాధానపడుటకు శక్తివంచన లేకుండ పాటుపడెదరనియూ, ఒకవేళ అది దుస్సాధ్యమైనచో సామ్యవాదులు తమ పదవులకు రాజీనామాలయిచ్చి కాంగ్రెసునువదలిపోరని జవహర్లాలు గారు తెల్పుచున్నారు. ఇందువలన చీలిక కలుగునను సంశయము తొలగింపబడినది.

♦ ♦ ♦

మైసూరు మహారాజుగారు, యువరాజు, కుమారరాజు, మొత్తం 80 మంది రాజకుటుంబీకులతో కలిసి ఆరోగ్యమునకై యూరపులో పర్యటనము సల్పుటకై యీనెల 27వ తేదీన బయలుదేరెదరు. భారతదేశపు సంస్థానాధీశులు యూరోపు ఖండమున ప్రచారమొనర్చుట పరిపాటి అయిపోయినది. ఈప్రయాణాలవలన వీరికి కలుగు లాభంకన్న, నష్టమే యెక్కువ. నిజంగా ఆరోగ్యానికయితే యూరపు దేశానికి పోనక్కరలేదు. ఇండియాలో వుపయోగించుస్థలములెన్నియో గలవు. ఆరోగ్యము అను మిషమీద యీసంస్థానాధీశులు స్వేచ్ఛ ఎక్కుచున్నారు. ఈయూరపు ప్రయాణాలలో వీరు గడించు అనుభవం, నేర్చుకొను విషయాలు భారతదేశానికి, ఎంతయు వుపకరింపవు. కాని యీసంస్థానాధీశులు యూరోపు దేశములకు పోకుండుటకు వీలులేని స్థితిలో వున్నారు. ఏం చేస్తారు పాపం.

♦ ♦ ♦

జిల్లా అధికారులకును, ప్రజలకును సన్నిహిత సంబంధము కలుగజేయాలని మాకవ మైసూరాయిగారొచ్చినప్పటినుండి రకరకాల మార్గాలన్వేషింపబడు చున్నాయి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాలు జిల్లాకలెక్టరులను యీ విషయాలు గురించి తెలుపాలని కోరివున్నారు. ప్రభుత్వం జిల్లా అధికారుల నివేదికలకై ఎదురుచూస్తున్నది. జిల్లా అధికారులు విశేషంగా తిరగడం పీక్కుతింటున్న చిన్నవుద్యోగులకు తంటాలు.

♦ ♦ ♦

కాంగ్రెసు ప్రవీణ సామూలపాటి సాదరిగారు ఒంగోలు జిల్లాబోర్డుకు ఏలాగో ఉపాధ్యక్షుడైనా రహస్య బ్యాలటులో, తన్ను సపోర్టు చేసినవారంతా నిత్య కార్యకలాపంలో బహిరంగా తన పక్షం వహించడానికి వీలులేదు. కాన కాంగ్రెసువారు బలే యెత్తేసారు. వారిమీద విశ్వాసంలేదని క్రింది 21 మంది మ్యానిఫెస్టోను ప్రకటించారు. (1) మా. కాశీరాజు, (2) ముప్పానేని మాణిక్యరావు, (3) పోతుల బుచ్చిపున్నయ్య, (4) కె. వెంకటసుబ్బారావు, (5) మంచళ్ల సీతారామయ్య, (6) నర్రా వెంకటరంగం, (7) పాటిబండ్ల రంగనాయకులు, (8) గేబియల్, (9) గుంటక నాగయ్య, (10) అట్లా నారశరెడ్డి, (11) మాలచ్చిరెడ్డి, (12) కమ్మల పిచ్చిరెడ్డి, (13) మంతెన రామరాజు, 14 జంగా వెంకటసుబ్బరావు, (15) కాకు బ్రహ్మానందరెడ్డి, (16) బోయి రామిరెడ్డి, (17) కడియాల యానాదయ్య, (18) యస్. గోపిరెడ్డి, (19) ఫలుకు నర్సిరెడ్డి, (20) గో. భారతదేవి, (21) రొండా సుబ్బారెడ్డి గారలు.

సిబక్ బోర్డువారు కార్యక్రమాన్ని గురించి నిష్పయాలుగాచిస్తే మెంబర్లను కదల మెదల లేకచక్కని పద్ధతిమీద నడపాచ్చు సామూలపాటి వారి పీకెలు సాఫ్కుండా చేయొచ్చు.

♦ ♦ ♦

నిన్న మొన్నటివరకు పారిసునందు సమ్మెజరిగి ముగిసెను. స్పెయిన్ దేశమందును సమ్మెజరిగి పోలీసు కాల్పులుకూడ జరిపెను. ఫ్రాన్సు ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనకు లోబడిన తూర్పు ఆఫ్రికా రాజ్యమకు అల్లియున్నందు ఆయుధములతో అరబులు రాష్ట్రీయ సంతతి తిరుగుబాటు సమ్మెకట్టవలయునని కార్మికులను బలవంతపెట్టుచున్నారు. బెల్జియంలో సమ్మె విషమ రూపము దాల్చుచున్నది. ఇంతవరకు 1 లక్ష 70 వేల మంది యీసమ్మెలో పాల్గొనినటుల తెలియుచున్నది. ఇదిచూడ పాశ్చాత్యదేశాల్లో సమ్మెలు పరిపాటి అయిపోయినవి. భారతదేశములో సమ్మె అంటే హడలిపోతారు అందరు.

♦ ♦ ♦

ఒంగోలు గోర్టులో పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరి గారికి ప్రాపగాండ పార్టీ ఆంధ్రగర్జ్ఞుల అభినందన తీర్మానం వచ్చింది. [illegible] కాంగ్రెసు ధ్యేయం ప్రకారం మంచి కార్యక్రమం గావనియూ, [illegible] ప్రతిష్ఠ జిల్లాబోర్డువారు తీవ్రమైన చర్యతీసుకోవాలని ప్రకాశం పంతులుగారు హెచ్చరిక యిచ్చారు. మంచిదే, ముందుగానే కార్యక్రమం నిర్ణయించి వుంచే యీ [illegible] తావు [illegible] కదా.

భక్త కబీరు

ది మినర్వాసినీసు కంపెని, గూడూరు.

7 గం॥ తే 19—6—36 శుక్రవారం మొదలు 10 గం॥

హిందూ మహమ్మదీయ సోదరులచే మిక్కిలి కొనియాడబడు [illegible]

గోపాలుడు మారిన మహానుభావన్న [illegible]!!

భక్తిరసపూరితమైన [illegible] శ్రవణానందకరమగు పాటలు!!

ఎట్టివారి మనసును కరగింపజేయు దృశ్యములు!!!

కాశీ విశ్వేశ్వరాలయము, గంగానది ఘట్టములు చూపబడును.

వెంకటగిరి రేడియో న్యూస్.

ఎస్టేటువారు రు 5000 లను రథముల చెర్రాలు రిపేరుకై కాంట్రాక్టు చేశారట. సంస్థానం పేష్కారు గారును, కొట్టికి వెంకటయ్య గారును యిందుకై రాజమహేంద్రవరము యాత్ర కట్టుకొన్నారట.

* * *

కొత్వాల్ సాహెబ్ గారు క్రైలెడిపో విషయంలో చాలా విశ్వాసంగా ప్రవర్తించినందులకు దేవాలయ అమాల్ దార్ గా ప్రమోషన్ అయిందట. కష్టపడితేంటే లాభం వస్తుందా చెప్పండి.

* * *

హైస్కూలు సైన్సు యిన్ స్ట్రుమెంట్ల కంట్రాక్టు హైస్కూలు టీచరగు చంగాగారి జగన్నాథం గారికి కుమార రాజాగారు కరుణించి మంజూరు చేశారట హెడ్ మాస్టరుగారు నిరాకరించినా. వెంకటగిరి టీచర్లు మాత్రం కంట్రాక్టు చేయువ్వని విద్యాశాఖా నిబంధనలు ఒప్పుకుంటారేమో.

* * *

చంగాగారి జగన్నాథంగారి పేర యిచ్చిన కంట్రాక్టు సంస్థానం తరఫున నే జరిగింపబడుతుందని అందరు వూహించుచున్నారు.

* * *

కాశీ విశ్వనాథ స్వామివారి ధూళికి సేవ, శ్రీ రాజాగారి శ్రీరామకృష్ణ వినోదిని నాటక సమాజంవారి నాటక సేవ కోసరం యీసారి ఆపివేయబడ్డదట.

* * *

కొందరు నగరిపిల్లకాయలు, కొంత దాసీలను చేర్చి ఒక నాటకసమాజం సంప్రోక్షణ చేయబడింది. దీనికి వెంకటు శ్రీనుగారి సంపూర్ణ అభిమానాలు కలవట. వీరిని దేశం తిప్పాలని సినిమాలకు ఎక్కించాలని సెకండ్ శ్రీనుగారి కోరికట. ఈ విధంగానైనా అందరు నగరిపిల్ల కాయలను, దాసీలను చూచేభాగ్యం కల్గుతుంది.

* * *

హైస్కూలు విద్యార్థులు వాగాశాలలలో పనికిరాదు. అంతా వృథా. రాజా మద్దుకృష్ణయ్య గారి బంగళా వుపయోగించుకొంటే బాగు.

* * *

ఉద్యోగాలివ్వడంలో కిర్తులతో పెయ్యడంతో విధేయులు, అవిధేయులని భేదం పాటించడంలో కొంత అర్థంవుంది కాని దైవ కార్యాల్లోకూడ వీటిని చూపించడం అనుచితం. రైతు సంఘములో చేరివుండువారికి, ఖద్దరు ధరించువారికి కాంగ్రెసులో చేరినవారికి దేవాలయంలో నైవేద్యములు సమర్పించుటకు పర్మిషన్ లేదట. దేవాలయం ప్రజల కోసరం వుంచేది కాబట్టి పంరాంతీ కోర్టువారు పరంభీ వృద్ధికొరకై పన్ను వేయడం అత్యవసరం.

* * *

నందికేశ్వరోత్సవ నంది మంటపంలో పెట్టి వుండగా బంగారుతోక మాయమైందట అందరికి ఆశ్చర్యం గొల్పడానికి. తర్వాత యిక పెట్టి గోపాలలో దొరికింది. దీనిగుట్టు బయట పెడితే పెద్దల గౌరవానికి భంగకరమని మూసిపెట్టుతున్నారు. కాని యీలాంటివి దాగుతవా!

* * *

ఇటీవల గుఱ్ఱబ్బాధం ఆసే ఆయన పడ్డవాని శేషాశకి పట్టుకున్నాడట. ఈ కేసును రంగంలోకెత్తి విచారణజరిగిస్తే గొప్పవారందరి బ్రతుకంతా బయట పడుతుందని గవ్ చీవ్ అన్నారు.

—ఒక విశేషరి.

సోమరులకు సామ్యవాదంలో చోటులేదు

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

తే 1-6-36 దిన జరిగిన ఒంగోలు తాలూకా యువజన మహాజన సభయందు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారు కావించిన అధ్యక్షోపన్యాసమందు సామ్యవాదమును గురించి యిటుల తెల్పిరి.

సామ్యవాదము

సామ్యవాదమంటే ఏదో పెనుభూతంలాగా చూస్తున్నారు. కొందరు అది గాంధిమతమువలె సంస్కరణవాదం (Reformation) కాదు. అదివిప్లవవాదం (Rovolution of tencreed) ధనిక స్వాములకు, కార్మిక కర్షకులకు సంఘర్షణమును తగ్గించడానికే గాంధిమతము సహాయము చేస్తుంది. కూలిలవాలి జనంబులపై ఎక్కువ కనికరం చూపించాలని ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలిపించాలని గాంధిమతము ధనస్వాములనుకోరుతుంది. దానివల్ల భూస్వామిదారులకు కూలివాండ్లకు సామరస్యము ఏర్పడుతుందని గాంధిమతముయొక్క సిద్ధాంతము. సామ్యవాదులుమాత్రం యీధనిక పేద భేదాలను, ధనికులు పేదలు అనే వర్గాలే వుండకూడదని వారివాదం. అన్నివిధాల ఆస్తులు సకల నిర్మాణసాధనాలు ప్రభుత్వముయొక్క వశం కావాలని వారివాదన. శక్తినిబట్టి పనిచేసి అవసరాన్నిబట్టి ఫలం పుచ్చుకోవడం సామ్యమత సాధానికి మూలస్తంభము.

కాయకష్టంచేసి జీవించే ప్రతివానికి తనపనియొక్క పూర్ణఫలాన్ని అందించడమే సామ్యవాదముయొక్క ప్రధాన ధర్మము. పని చాటులకే సోమరిపోతులై భోగాలలో మునిగి బొజ్జలు పెంచుకొని కూర్చున్న వారికి సామ్యవాదంలో చోటులేదు.

సమకాలికాభిప్రాయాలు

జస్టీస్ పార్టీ ప్రచారము.

ఇన్నాళ్లకి జస్టీసుపార్టీ నాయకులకుకూడా చేష్టవుట్టినది. కండ్లు తెరచినారు. జస్టీసుపక్ష నాయకులలో ఒకరగు పి. టి. రాజన్ గారు కాంగ్రెసు, కమ్యూనిష్టు, సోషలిష్టు విధానములు ప్రమాదములనియు, వాటిని దేశములో తలయెత్తకుండా అణగద్రొక్కవలయునని చెప్పుతూ దేశములో రెండే రాజకీయ పార్టీలు ఉండవలయునుగాని కుల తత్వాలమీద నాయకులు ఆధారపడ కూడదని చెప్పినారు. బాగావున్నది. బ్రాహ్మణుని బహిష్కారము లేదన్నారుగాని, ఆచరణలోమట్టుకు ఇంతవరకు అమలులోనికి రాలేదు. బ్రాహ్మణుడు ఎంత బుద్ధిమంతుడైనను జస్టీసుపార్టీరాజకీయ అభిప్రాయములతో ఏకీభవించినను జస్టీసుపార్టీ ఆలోచనలోకి పిల్వబడుటలేదు. ఇది శోచనీయము.........కాంగ్రెసు వారికప్పుడు భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినను, తరువాత సర్దుకొనుచున్నారు. ఏవో ఆశయములను కూడా జస్టీసుపార్టీ పెట్టుకొని వాటిని సమర్థించుటకు సంసిద్ధులై ఉండవలయును. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య కేవలము ముగిసిపోవలయును.

—వేళకేళ.

ఆ సుభాతన్వికి ఆ మధురమూర్తి—!

ఆమెకు అన్నీ వున్నవి, కాని ఆనంద సామ్రాజ్యమునకు పట్టము కట్టుటకు ఒక పసిపాప లేదు. అది ఆమె హృదయస్థ విచారమునకు కారణము

—గర్భము కావరించిన రోగములు ఆమెకా చింతను కూర్చుచుండినవి. అందువల్ల ఆశతోయుండినను అనుకూలమగు అవకాశ ఉండకర్దా! ఆమె రోగమార్గము—"లోధ్ర" సేవనము. ఆమె "లోధ్ర"ను కొంచినది. సేవించినది. ఆ సుధాతన్వి కొక మధుర మూర్తి ఉదయించినాడు.
ఆమె జీవితము నే డానందమయము.

"లోధ్ర"
గర్భాశయరోగ నివారణి
స్త్రీలపాలిటి వరప్రసాదము

కేసరికుటీరం, మద్రాసు. ఏజంట్లు: శీతారాం జనరల్ స్టోర్సు, బెజవాడ.

నకిలు మందును చూచి మోసపోకుడు.

40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతి చెందినది. కేవలము బాధసాధని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పను, వాయుపోటులను కాపును పార్శ్వపు నొప్పుల కారదోలును, పోట్ల పోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును, వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

అమృతాంజనము డిపో,
మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

మిషన్ సున్నము

కట్టు సున్నము 100 కుంట అడుగులు (6 బండ్లు) రు. 8—0—0
పూత సున్నము ,, ,, ,, ,, ,, 8—8—0
పొడిసున్నము పుట్టి 1 కి కట్టు రు 5—12—0 పూత రు 6—0—0.

సర్టిఫికేటు.

ధనలక్ష్మి కంపెనివారి మిషన్ సున్నమును ఆడించి చూచితిని. రెండు ఇసుక ఒకటి సున్నము లెఖమన్న మళ్లి ఒకటిన్నర ఇసుక ఒకటి సున్నము లెఖమన్న కలిపించి గానుగ ఆడించితిని. యీ కొలతలు వచ్చినవి.

ఇసుక.		సున్నము.		ఆడినసున్నము వచ్చినది.	
కుంట అడుగులు	కుంచలు	కుంట అడుగులు	కుంచలు	కుంట అడుగులు	బండ్లు
88	160	44	80	80	5
33	60	22	40	32	2

మిషన్ లో మెదిగిన సున్నము ఎద్దుల గానుగలో మెదిగిన సున్నముకంటె బాగా మెదిగి దానికంటె శ్రేష్ఠముగా యున్నది. ఇతరచోట్ల సున్నము కొంటినిగాని బాగాదంచిన సున్నమునుగాని, గానుగ ఆడిన సున్నమునుగాని పొందుట దుర్లభమైనది.
(ఇది ఇంగ్లీషునుండి తెనుగించబడినది.)

నెల్లూరు, 12—6—36 }

బి. వి. కృష్ణరావు, (రిటైర్డు తహసీల్ దారు.)

ధనలక్ష్మి అండ్ కంపెని, నెల్లూరు.

ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయము :—

కార్మిక, కర్షకుల భవిష్యత్తు.

వారి 'కర్మ' స్వరూపం, లక్షణాలు

—(*)—

ఆచార్య రంగాగారి వుపన్యాసము.

(ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయమందు ప్రపంచపు టాదినుండి, ఇప్పటివరకు పెరిగివచ్చుచున్న ఆర్థికపోధ లక్షణము లను ఆచార్య రంగాగారు వివరించిరి. కార్మిక, కర్షకుల యీకాలపు తత్వా నికి శాస్త్రీయులైనగు స్వరూపము నివ్వ ప్రారంభించిన శ్రీ కార్లు మార్క్సుగారి బోధను సూచించిరి.)

1815-పారిశ్రామికయుగ ప్రారంభము.

పారిశ్రామిక యుగము ప్రారంభమైనప్పటి కీ, ఆరోజులలో వస్తువినియ వుత్పత్తి తగినంతగా లేదు కష్టము చాలలేదు. కనుక వస్తువినియ వుత్పత్తిని హెచ్చించడానికి ప్రయత్నములు చేయడము మొదలెట్టారు. కాని ఆరోజులలో పరిశోధనలను చేయువారిని, వొపిడి గాండ్ర గాను, దొంగలుగాను భావించివారిని గౌరవించకుండా యేంటూ యుండేవారు. ఈ విధంగా ఆర్కి మిడిస్, న్యూటన్, యూక్లిడ్, లీటిల్, అనేక బాధలకు లోనైనారు. మైదేతిగా 14, 15 శతా బ్దముల వరకూ సాగింది.

1815 నుంచి పరిశోధకుల బాగుగా గౌరవిం చడము మొదలెట్టారు. వర్తకులు పరిశ్రమలు బా గుగా నభివృద్ధికాగా లక్షలు, లక్షలు ధనాన్ని పొంద నారంభించారు. వీరే పారిశ్రామికులు. వస్తువినియ వుత్పత్తి హెచ్చడముచేత ఇతర దేశాలతో వ్యాపారముచేయ మొదలుబెట్టారు. స్వయముగా యంత్రాగారములను నిర్మించ మొద లెట్టారు. ఇప్పుడు కార్మికులను కర్మాగారములకు రప్పించి వారి చేత, పనిచేయించుట మొద లెట్టారు 1875 వరకు వీరి పెత్తనము పూర్తిగా సాగింది. వ॥ వి॥ వుత్పత్తి ధారాళముగా చేయ టము వచ్చిన లాభమును తమ మిల్లులోనే పెట్టు బడిగా పెట్టుకొని యింకను వ॥ వి॥ వుత్పత్తిని పెంపొందించారు. ఈదెబ్బతో వ్యాపారులకు ప్రథమస్థానము పోయింది. ఈవిధంగా జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లాండులలో జరిగింది.

పోటీ.

అన్ని దేశాలకు మార్కెట్టు దొరకుటలేదు. ఎవరు ఏఏ దేశ[illegible]లో ఎంతెంత అమ్మవలెను? అను ప్రశ్నలు [illegible]రెను. ఇంగ్లాండు ప్రభు త్వము, ఎగుమ[illegible] తమ నావలమీదనే పంపవలెనని, N[illegible]l Laws ను కొన్ని టినిపెట్టి, నిర్బం[illegible] 'ఆడెమ్ స్మిత్'[illegible] తొలగించారు. ఒక దేశ[illegible] మునకు వస్తువులను పంపుటకును, [illegible] కొనుటకును స్వాతంత్ర్యములేదు! అందుకని Adem Smith గారు 'ఏ ఏ దేశములలో ఏ ఏ సరకులు చవుకగా తయారు కాబడుతరియో ఆ సర కును ప్రపంచకములోని అన్ని దేశాలవారు తెప్పిం చుకొనవలెను' అను Theory of free trade ను అవులునందుంచారు.

నిరాఘాటమగు వ్యాపారము.

సం॥ 1815-70 వరకు Free trade theory వల్ల ఏ దేశానికి లాభము కల్గింది?

ఈ లాభాన్ని ఒక England మాత్రమే పొందింది. దానికి కారణము తమ దేశములో అపుడే కనిపెట్టబడిన ఆవిరియంత్రములు, రైల్వే లు స్టాక్ మరి ఉన్న యంత్రములలో వస్తువినియ ఉత్పత్తిని పూర్తిగా పెంచి యితర దేశములలో తమ సరకును అతిత్వరితముగా చవుకగా అమ్మ గల్గారు.

దీనివలన ఇతర దేశములలోని గృహపరిశ్రమలు నాశనమయినవి. అందువల్లనే ఇంగ్లండులోని కూలీలు సహితము భాగ్యమును పొందగల్గారు.

ఇతర దేశాలలో అలజడి.

అందువల్ల యితర దేశాలలో నిరుద్యోగప్రాప్తి సంభవించింది. ఇతరదేశములో చవుకగా వ॥వి॥ వుత్పత్తి తయారు అవుచున్నదిగదా అని తమ దేశ ములోని (Raw Products) ముడి వస్తువులను ఎగుమతి చేయుటబట్టి నష్టపడ ప్రారంభించారు. America లోని 'కారే' జర్మనీలోని Frederic list గారు Free trade policy ని విమ ర్శించ ప్రారంభించారు.

(1) ఒక్కొక్క దేశములో ఒక్కొక్క పరి శ్రమ పైకొచ్చింది గదాయని వాని వస్తువులనే కొన మండము తప్పుఅన్నారు.

(2) వానికి ఏదే అవకాశములు ఎంతవరకు న్నవో పరీక్షించాలన్నారు.

(3) అవకాశము ఉన్నప్పటికీ ఆ పరిశ్రమలు ఎందుకు బయలుదేరలేదో పరీక్షించాలి.

(4) ఆ ఆ దేశములందు, ఆ ఆ పరిశ్రమలను స్థాపించినట్లయిన ఎంతకాలములో ఎంతెంతవరకు దేశానికి, ప్రజల కుపయోగకరముగా యుండునో విచారించాలి అను 4 ప్రశ్నలను వేసారు.

ఈ పరిశ్రమలను పరీక్షించిన తరువాత సంఘ ముగాని, ప్రభుత్వముగాని ఎంతవరకు రక్షించా లో నిర్ణయించాలి అన్నారు.

1. ప్రతి దేశములోను ఒకే పరిశ్రమను ఎం దుకు స్థాపించడము, డబ్బు ఖర్చుఅని.

2. ఇతరదేశాలలో చవుకగా వస్తుంటే, వాటినే ఎందుకు కొనకూడదు.

3. ఇంతవరకు ఎందుకు స్థాపించలేదు. అనే ప్రశ్నలకు సమాధానము ఈయవలసి వచ్చింది.

శైశవావస్థలోని పరిశ్రమలు.

1. శైశవావస్థలో ప్రతియొక్క దేశములో కొన్నికొన్ని వ్యాపారాలు, పరిశ్రమలును నూ తన ప[illegible] స్థాపింపబడవలెనంటె ప్రభు త్వము [illegible]ండిగాని ప్రత్యేకమైన సదుపా[illegible] తప్పదు.

ఇంగ్లాండులో ఈలాంటి సహాయము Eli Zibeth కాలమునుండి George III కాలము వరకు వారి ప్రభుత్వము పరిశ్రమలకు పోషణ కల్పించుచునే యుండెను. పైగా నూతన మిష నుల పరిజ్ఞానము అన్ని దేశస్థులకు ఒకేమారు పొం దుటకు అవకాశము కల్గకపోయెను అందువల్లనే ఇంగ్లాండు తన పరిశ్రమలను అత్యంత చురుకుగా వృద్ధిపొందించుకోగల్గెను. వారి వస్తువులతో పోటీ చేయుటకు ఆ కారణముచేత తదితర దేశీయులకు దుస్థరమయ్యెను. ఆ పోటీని తప్పించుకొని బ్రిటిష్ పారిశ్రామికులకు కల్గిన వినువు [illegible]లను సం [illegible] దించుకొని నూతన వస్తు కాలమును [illegible] కౌశల్యమును పొందగల్గ[illegible] ఆయా దేశస్థులు [illegible] తమ శైశవావస్థయందున్న పరిశ్రమలకు తగినట్లు [illegible] అయిచ్చుట అవసరము [illegible] సూత్రాన్ని స్థిరపర[illegible].

క్రమముగా ఈ సిద్ధాంతాన్ని వివిధదేశీయు [illegible] 1870-1914 మధ్య అ[illegible]రించిరి. కనుక బ్రిటి[illegible] వారుకూడ 1815 నుండి 1915 వరకు అవలం[illegible]

యున్న తమ Free trade పద్ధతిని మానుకొని 1916 నుండి రక్షణశిస్తు విధానాన్ని అనుసరించ వలసివచ్చెను.

Free trade పద్ధతి క్షీణింప మొదలిడినప్పటి నుండియు, పారిశ్రామికులు పెత్తనము హెచ్చు తూయుండుటయు వ్యాపారుల పెత్తనము అత్య ధికముగా తగ్గుతూ యుండుటయు కల్గింది.

స్వదేశాభిమానముతో ప్రజల మోసగించారు.

ఇటుల పారిశ్రామికులు పెత్తనమునకు వచ్చిన పిమ్మట తమలో తమకు ఒక దేశమున వివిధదేశ ములందు కల్గుచున్న పోరాటమును తగ్గించుకొనిరి. తమ వస్తువులకు రాదగు ధరలును, హెచ్చించు కొన జూచుచుండిరి. వివిధ దేశాల రక్షణ శిస్తు విధానమును ఎదుర్కొనుటకు ఆయాదేశములంతే పరిశ్రమలను స్థాపింప మొదలిడిరి. తమకు కావల సిన వస్తువులను కొనుటలోను, వస్తువులను చవు కగా కొనుటలోను తాము చేయు వస్తువులను హెచ్చు ధరలకు అమ్మటలోను అధిక సౌకర్య ములు కల్గించుకొని తమ స్వలాభములను పెంచు కొనుచుండిరి. ఈవిధంగా అంతర్జాతీయ వర్తకము, పారిశ్రామికులు తమ 'కార్టెల్సు, ట్రస్టులు, కంబై న్సు (Cartells, Trusts, and Combines) ద్వారా కల్పించగలరా యని అనిపించుకొను చుండెను.

ధనికులపెత్తనం పెరుగుచున్నది.

కాని 1870 నుండి 1914 వరకు వివిధదేశము లందలి (Financiers) మితిమించి పెరుగుచున్న పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని సాగించుటలో, ప్రాధా న్యులు అగుచుండిరి. వివిధదేశాల ప్రభుత్వములకు అప్పుల నిచ్చుచుండిరి. పరిశ్రమ పెత్తందార్లకు పెట్టుబడి పెట్టిరి. ఒక దేశమునుండి మరియొక దేశమునకు పరిశ్రమలును, మార్చవేయున్నను వివిధ దేశములలో వివిధవ్యాపారములను స్థాపించడా నికి వృద్ధిపొందించడానికి పూంజీదార్లు తమ ధన మును, వినియోగించ మొద[illegible] ఇటుల ప్రపంచ మునందు ఎల్లెడల తమ ధనమును పెట్టుబడిపెట్టు టకు పూంజీదారులు తలబడిరి. ప్రపంచమున కంతా లండను, న్యూయార్కు, పారిస్, బెర్లిన్ ఆదిగాగల పూంజీదార్ల 'మార్కెటు' ఏర్పడినవి.

అంతర్జాతీయ సహకారం సాగలేదు.

కాని అటు పారిశ్రామికుల మధ్యను ఇటు పూంజీదార్ల మధ్యను అంతర్జాతీయముగా సంపూ ర్ణమైన సహకారము సాధ్యమైయుండలేదు. పోటీలు హెచ్చుటచే పోరాటము కల్గు చుండెను.

[illegible] వివిధ దేశములమధ్య తర్కము [illegible] తెరిచు. అని దేశ దేశములకై పోరాటము [illegible]ల్గుచుండెను. ఆఫ్రికా వంటి సీమలో [illegible] హెచ్చుచుండెను. ఇం[illegible] వల్ల ప్రపంచము అశాంతి పెరుగుచుండెగా, [illegible] తమదేశాల పెట్టుబడిదార్ల [illegible] [illegible]

కీయ సామ్రాజ్యతత్వము ఆర్థిక సామ్రాజ్య తత్[illegible] ముచే, బలపరుచబడి సాధారణ ప్రజలయందు [illegible] జాతీయ అభిమానముద్వారా, పెచ్చు పెరుగ[illegible] చుండెను.

1815 నుండి 1900 వరకు వివిధదేశాలలో[illegible] కూలీలు తమ సంఘ నిర్మాణశక్తిని [illegible] కొన ప్రయత్ని[illegible] [illegible] సంఘశక్తిని [illegible] పొంది[illegible] [illegible] హెచ్చు[illegible] [illegible] అంతర్జాతీయ కార్మిక సంఘములను స్థాపించుకొని[illegible]

సాంఘిక [illegible]దములు.

'కారల్ మార్క్సు' శిష్యులు ఇంగ్లండులోను, ఫూరియర్, ప్రూధో, సోరెల్, ఫ్రాన్సులోను 'లస్సాల్' జర్మనీలోను, క్రోపాట్కిను రా[illegible] మాదిరు రష్యాలోను, కార్మికులకు మానవత్[illegible] మును, కార్మిక కర్షకుల నిరంకుశత్వమును గూర్[illegible] ప్రబోధించడము ప్రారంభించిరి. ప్రపంచములో[illegible] కార్మికులందరు ఐక్యలక్షభావాన్ని, ప్రచుర[illegible] పరచినారు. వివిధదేశాలయొక్కయు ప్రపంచము యొక్కయు, రాచకీయ పరిస్థితులు ఆయా కా[illegible] ములో ప్రజల యొక్క ఆర్థిక సోధ నిర్మాణము[illegible] అవసరముల చట్టసు నిర్ణయింపబడుచుండునని ప్ర[illegible] టించిరి. ఇప్పటి పారిశ్రామిక యుగము పరిపూర్ణ[illegible] జెంది మరియొక యుగమునకు (పట్టుపురుగువలె[illegible] తావియనలసి యుంటుంది.

"పెరుగుట విరుగుట కొరకే"

అయినను అనుభవములో జరిగినది కార్మిక[illegible] అంతర్జాతీయ సమ్మేళనము, యింతవరకు జయము[illegible] పొందలేకుండుట. పరిశ్రమలు వ్యాపారము[illegible] ద్వారా పెరుగును అనుకొన్నా, అంతర్జాతీయ[illegible] తత్వము విజృంభించలేదు. అటు ప్రజల జాతీయ[illegible] తత్వము, ఇటు పరిశ్రమదారుల లోభితనము[illegible] మధ్యగల పూంజీదారుల దురాశ, అం[illegible]దైనన్ని[illegible] అన్ని యంగాల పెత్తందారుల వంశపరంప[illegible] ప్రభుత్వ[illegible], [illegible], జమీందారులు, ప్రా[illegible] గ్రామిక నాయకులు, కోటీశ్వరులు. ప్రభుత్వా[illegible] కారులు) అందరు చేరి అంతర్జాతీయ ఐక్యత[illegible] కలగనీయుటలేదు. కుదరకు పారిశ్రామికుల స[illegible] పూర్ణ పెంపును సాధ్యపరచుటలేదు. పూంజీదా[illegible] రుల పెత్తనము సాగనియ్యడము లేదు. ఒకర్[illegible] నొకరు ఆధారపడియుండుట, ఒకరు మరియొ[illegible] రిని మోసగించు కొనుచుండుట అందరు పరస్ప[illegible] ముగా తమతమ లాభములకై అనుమానించ[illegible] కొనుచుండుట జరుగుచున్నది. కనుకనే కొన్ని[illegible] దినములు ఆర్థికమాంద్యము, మరికొన్ని దినా[illegible] భోగభాగ్యముల అభివృద్ధి వున్నట్లు తమ భాగ్యా[illegible] భివృద్ధిలో కూలీలకు భాగము ఈయ నిరాకరించ[illegible] డము, [illegible]సఫలితముగా సమ్మెలు జరగ[illegible] తమకు నష్టము కల్గుచున్నప్పుడు అందులో కొం[illegible] భాగమును పంచవలెనంటూరు. అందువల్ల కూలీ[illegible] లను మెడపెట్టి గెంటడము (Lock out) కల్గు[illegible] తవి. దీనికితోడుగా పూంజీదార్లు తమ స్వలాభ[illegible] ముకే కోయకొనుచూ భాగ్యభోగ్యముల నభివృద్ధి[illegible] కల్గుచున్నట్లు తోచితే విరివిగా విచ్చలవిడిగా[illegible] చవుకగా, అప్పులు [illegible] కొని స్వలాభముకే కొను[illegible] రవు పరిస్థితులనుగాని, [illegible] [illegible]

...ంజీదార్లు త్వరితగతిని దివాళాతీస్తారు. ఫలి ...ం ఆర్థికమాంద్యము. ఇట్లు కొన్నాళ్లు ఆర్థిక మాంద్యము మరికొన్నాళ్లు భోగభాగ్య అభివృద్ధి ...జాడ్యములకు ఈ కాలపు పారిశ్రామిక యోగ ...లోబడిపోతుంది, ఈవిషయమును ముఖ్యం ...గమనించినవారు (Markx) "మార్క్సు" పూంజీదారుల పెత్తనం పెరిగింది.

1900 నుండి ఆర్థికమాంద్యము కొన్నాళ్లు భోగభాగ్య అభివృద్ధి కొన్నాళ్లు (పెరుగుట, తరుగుట) హెచ్చయినది. అందువల్ల పారిశ్రామిక ...యములమీద పూంజీదార్ల పెత్తనము హెచ్చయినది. వివిధకాలాలలో ఆర్థిక సామ్రాజ్య అభివృద్ధిని కల్గించుటకు పూంజీదార్లే, కారణ్యమైరి. ...మంతకాలాలలో పరిశ్రమల నభివృద్ధిపరచ ...నికి, వ్యవసాయము పెంచుటకు పూంజీదార్ల ...నమే అగత్యమైంది. 'జాయింటుస్టాక్'; కంపెనీలద్వారా కొద్దికొద్ది పెట్టుబడి ధనము గలవారు ...రాక ఈ పూంజీదార్ల బృందములో చేరగల్గారు. క్రమముగా పారిశ్రామికులు, పెత్తనము తగ్గి పూంజీదార్ల పెత్తనం హెచ్చింది. సామంత భూస్వాముల సంఖ్య ఎప్పుడైనను కొద్దిగానే యుండును. భూస్వాములును కొలదిమందియే పారిశ్రామికులును అల్ప సంఖ్యాకులే. కానీ పూంజీదార్ల సంఖ్యమాత్రము దాదాపు పైతరగతి, మధ్య తరగతి కూలీలలో మధ్యతరగతి ప్రజలను ఆవరించి వేసింది పూంజీదార్ల పెత్తనము.

పూంజీదారులకు అండగలదు

ఇందువల్ల పూర్వపుయుగాల పెత్తనదార్లను తొలగించినంత సులభముగ వీరిని తొలగించటం సాధ్యమయి యుండలేదు. తమతమ యోగములను అంతరించినను తామందరు ఒకేమాత్రము నమస రించి యితరుల కష్టార్జితముపై తమ ధనధాన్య సౌభాగ్యములు పొందుచున్నారు. కనుక సామంత భూస్వాములు, భూస్వాములు, వ్యాపారము, పారిశ్రామికులు పూంజీదారులకు పెట్టనికోట లుగా యుంటున్నారు.

పరిశ్రమసంస్థలను సాగించుచున్నది మేనేజర్లు వారిబృందము (కొంతజీతాన్ని కొంత కమీషన్లను పుచ్చుకొనువారు.) వాటాదారుల సంస్థలను (Banks) వారికి లొంగియుండే సంస్థలను నడుపుచున్నది ఏకొద్దిమందో డైరెక్టర్లు. వారి ననుసరించి మేనేజర్లు కమిషన్ దార్లు ఈయావన్మంది చేరి యిప్పటి ఆర్థికసాధాన్ని కాపాడు చున్నారు. వీరిని ఎదుర్కొని జయించిననే కార్మిక యోగము సాధ్యమగును.

నానాటికి తీసికట్లు.

Marx గారు వారి శిష్యవర్గము చెప్పినట్లు కార్మిక కర్షకుల స్థితిగతులు 'నానాటికి తీసికట్లు' గా కపోవచ్చును. ఆయినను నికర్షాదపుటభివృద్ధికి పోల్చిమాస్తే కార్మిక కర్షకులయొక్క అభివృద్ధికి పోల్చిమాస్తే కార్మిక కర్షకులయొక్క అభివృద్ధి తీసికట్లుగానే యున్నది. అందువల్ల కార్మికులు తిరుగుబాటు చేయవచ్చును అని కొందరందురు. ఏప్రభావము ఏ సోషిస్టులము ... ...గా జరుగుటు దుస్తరము ...ప్పటిలో జరిగిన జరుగునేమో! ...యిప్పటి పూంజీదార్ల పెత్త... ...గా యుండవచ్చును. ...దున్న ప్రభుత్వపు ... ఎదుర్కొంటే ...వచ్చును. సరిగత ...లలో కార్మిక ... ఆర్థిక సంఘ ...స్తులను మరి ...ంచి వివి...

...కాలను తమ సామ్రాజ్యములోకి చేర్చుకొని బలముగల పూంజీదార్లు బలహీనులను లొంగదీసుకొని చాలాకాలము వరకూ, పెత్తనము చేయటాని కవకాశముండదు.

జాతీయాభిమానం స్వవినాశకరమగునా?

అయితే ఏజాతీయ అభిమానముమీద తమ పెత్తనాన్ని యోచిస్తుమా ఆధారపరచుకో గల్గుతున్నారో అయ్యదే కొన్నాళ్లకు వారి అభివృద్ధికి ఆటంకము కల్గించవచ్చును. వివిధకాలాలమధ్య కలిగేయుద్ధాలు, విజ్వేషాలను, పురస్కరించుకొని కార్మిక కర్షకులు, తిరుగుబాటు చేయవచ్చును. యుద్ధములో పాల్గొనుటకు మారు స్వదేశీయ ప్రభుత్వముతో సహాయ నిరాకరణము చేయ వచ్చును. తద్వారా రాజకీయ పెత్తనాన్ని సంపాదించుకోవచ్చును.

ఏవ్యాపార అభివృద్ధి పారిశ్రామిక పెంపు, పెట్టుబడిదార్ల పాలన క్రమక్రమముగా పూంజీదార్ల యుగానికి తెచ్చిపెట్టెనో, అయ్యదే తమకు సహజమైన ప్రజలందరికి లాభకరమైన సాంఘిక, ఆ పిమ్మట అంతర్జాతీయ, ఆర్థిక నిర్మాణపు యుగము రాక తప్పదు. లాభమనే సూత్రము కుదరకు సంఘరక్షణ (సంఘము అందరిచేత) ఉప యోగింపబడవలసి వచ్చును. స్వాభివృద్ధి కోసమే జమీందార్లెట్లు వ్యాపారుల, వ్యాపారులెట్లు పారిశ్రామికుల, పారిశ్రామికులు ఎట్లు పూంజీదారుల సహాకారమును కోరిరో అట్లే పూంజీదార్లు సంఘసహాయమును, సహాకారమును, కోరు చుందురు. రక్షణశిస్తు విధానము - దాని స్వరూపము క్రమముగా (Industries Dept.) ప్రభుత్వమే వారిస్థానే వచ్చి పరిశ్రమల నడపబూనును (మనదేశములో రైల్వేలను ప్రభుత్వము నడుపు చున్నట్లు) సహాకార సంఘములద్వారా మరి కొన్ని పరిశ్రమలు మరి కొంతవరకు నడిపింపబడ వచ్చును. అమెరికా, జర్మనీ, ఇటలీలోవలె ప్రభుత్వాలు పూంజీ దార్లకు అనేక విధాలుగా చేయూత నిచ్చి వారిని పరస్పరంగ రక్షించవచ్చు. కాని యిదంతయు రానున్న సాంఘికయుగపు పెత్తనాన్నే సూచించుచున్నది. ఇప్పటికి యిది అవతరించినది. కొలదిగా కొలదిగా కొన్ని చోట్ల, అతిహెచ్చుగా కొన్నిచోట్ల, దానిని పెంచి సంపూర్ణముగా పెత్తనమునకు తెచ్చే భాధ్యత సంఘమంతటిలో హెచ్చుభాగమై పరిశ్రమల నిర్వహణమునకు మూలాధారమైయున్న కార్మిక కర్షకులే తగినవారు. వారు పూనుకొన్ననే జయము కల్గును. యిది తథ్యము. తప్పని సరిగా రానున్న ...గ అవసరక యోగమును సత్వరముగా సాధించుటకు ... కర్షకుల పూనుకొన్నప్పుడై యున్నది.

ఇట్టి కార్మిక కర్షకుల కర్మస్వరూపాలను లక్ష ణాలను ముమ్మందుగా సూచించి దానిని సాధించు టకు వారు పూనుకొనుట సర్వజనశ్రేయమని ప్రకటించిన భాగ్యము మార్క్సుకు వారికి తోడ్పడిన 'ఏన్ జెల్సు'కు గల్గింది. [Markx and Angels.]

సాన్క్రుతమును పూర్వపు స్థితికి తెచ్చుటకు

14 తేదిన కలకత్తాలో భారత సంస్కృత పండితుల సమావేశము జరిగి, సంస్కృతమును పూర్వపు ఉన్నత స్థితికి దీసుకొని రావలయునని తీర్మానించిరి.

* * *

మద్రాసు ప్రభుత్వముయొక్క పూర్వోన్నత మంత్రిగ వుండిన సర్. టి. ఎన్. శివజ్ఞానం పిళ్లేగారు 14 తేదిన దివంగతులైరి.

దక్షిణ విశాఖపట్టణ సభలు:-

జమీన్ రైతు మహాసభ.

జూన్ తే 30 దిని తెర్లాంలో జరుగును

అధ్యక్షులు,
కరుణాకరం సుబ్బారావుగారు
సభాప్రారంభకులు
ఆచార్య రంగాగారు

రైతు సోదరులారా!

దక్షిణ విశాఖపట్టణ మండల జమీన్ రైతు మహాసభ జూన్ తే 30 దీని తెర్లాం గ్రామములో జరుగును. జిల్లాలోని ఫిర్కా, తాలూకా, గ్రామ రైతు సంఘాలు ఒక్కొక్క సంఘము నుండి 5 మందికి ఎక్కువకాకుండా ప్రతినిధులను పంపవచ్చును. వీరుగాక జిల్లా సంఘమువారు 8 మంది ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనవచ్చును.

1. ఇనాందారీ జమీందారీ రైతురక్షణ, 2. కాంగ్రెసుకును, రైతులకును గల సంబంధము, 3. రాబోవు ఎన్నికల పట్ల కర్షకుల వైఖరిని నిర్ధారణచేయుట, 4. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘముతో నీసంఘము కేంద్రీకరింప జేయుట, 5. నూతన కార్యనిర్వాహక వర్గ ఎన్నికలు యివిగాక రైతుకు సంబంధించిన యితర ముఖ్య సమస్యలుకూడా చర్చింపబడును. సమావేశమునకు తాము తప్పక హాజరై సభను జయప్రదముగా కొనసాగుటకు తోడ్పడవలసిందని ప్రార్థింతు.

యన్. యన్. మూర్తి.
ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి

రైతుల మహాసభ.

జూలై తే 1 దీన వావాంలో జరుగును.

రైతు సోదరులారా!

దక్షిణ విశాఖపట్టణ జిల్లా రైతు మహాసభ జూలై తే 1 దీని వావాం గ్రామములో జరుప నిశ్చయించబడినది. గాన తామెల్లరు విచ్చేసి సభను జయప్రదముగ కొనసాగుటకు ప్రయత్నింపవలసినదని ప్రార్థింతు.

కరుణాకరం సుబ్బారావు
జిల్లారైతు సంఘ అధ్యక్షులు.

రైతుసభలు:ప్రచారం

ఆచార్య రంగనాయకులుగారి ప్రోగ్రాం.

ఈక్రింది ప్రకారము దక్షిణ విశాఖపట్టణం జిల్లాలో రైతుసభలు జరుపబడును. శ్రీ ఆచార్య రంగాగారు ఉపన్యసించెదరు. గాన యావన్మంది రైతులు ఆయాస్థలములకు తప్పక విచ్చేయగలందు లకు కోరుచున్నాము.

జూన్ 28 తేది కొత్తవలస, శృంగవరపు కోట.
,, 29 ,, ఉ 8 గం॥ సాలూరు.
మ 2 గం॥ కొత్తపట్టణం.
సా 5 గం॥ పార్వతీపురము.
,, 30 ,, ఉ 8 గం॥ బల్జిపేట.
మ 2 గం॥ తెర్లాం.
జూలై తే 1 ది ఉ 8 గం॥ రాజాం.
మ 8 గం॥ వావాం.

జూలై తే 2 ది వుదయం శ్రీ రంగాగారు ఉత్తర విశాఖపట్నం జిల్లా వెళ్లెదరు.

గరుణాకరం సుబ్బారావు,
అధ్యక్షుడు,
జిల్లారైతు సంఘము.

రైతుసంఘ ప్రచారము

యన్. యన్. మూర్తిగారి ప్రోగ్రాము.

జూలై 14 తేది సాలూరు.
,, 15 ,, పాచిపెంట.
,, 16 ,, పార్వతీపురము.
,, 17 ,, రామభద్రపురము,
,, 18 ,, ఉత్తరావిల్లి. (బొబ్బిలి)
,, 19 ,, తెర్లాం (బొబ్బిలి)
,, 20 ,, రాజాం (బొబ్బిలి)
,, 21 ,, పాలకొండ వావాం.
,, 22 ,, విజయనగరం.
,, 23 ,, శృంగవరపుకోట ధర్మవరము.
,, 24 ,, గజపతినగరం (విజయనగరం)
,, 25 ,, భీమునిపట్నం (విజయనగరం)
,, 26 ,, భోగాపుర... (విజయనగరం)
,, 27, 28, 29 ...రం.

తే 29 ది ...చార్య రంగా గారిని అనుస...

ఇనాంబిల్లు-సెలక్టు కమిటి

ప్రభుత్వంవారి ఇనాంబిల్లును విచారించుటకు సెలక్టు కమిటి సమావేశము 15 తేదిన జరిగెను.

వెనుకటి బిల్లును వైస్రాయిగారు నిరాకరించి యుండిరి. ప్రస్తుత చట్టప్రకారము కుడితరం హక్కులవని ఋజువు చేయగల ఇనాందారుల వద్దనుండి ఆహక్కు ఈ బిల్లుప్రకారము రైతుకు సంక్రమించును గావున అట్టి బిల్లున కనుమతింప వీలు లేదనిరి.

ఇనాందారులు కోల్పోవు కుడితరం హక్కులకై రైతులు కొంత ప్రతిఫల మియ్యవలెనని అభిప్రాయపడిరి.

...బొంబాయియందు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో ప్యాసు చేయబడినవారి సంఖ్య చాలా స్వల్పముగ వుండుటచేత తప్పిపోయిన వారందరు నోటు భవనముకడకు వెళ్లి ఆందోళనచేయ మొదలిడిరి.

ముచ్చట్లు.

...కుడు)

...యిన్ని సంవత్సరాలన్గా
...ఛేర్మెను పదవి లభ్య

*

...ఫలించిం

* * *

వెంకటరత్నం నాయుడుగారు (విద్యాశం ఘలు) చీరాల మునిసిపాలిటీలో గలభా చేయుడానికి ప్రబల కారణాలు వుండాలి. పార్టీలు పరిపరి విధాల అభిప్రాయ పడదానికి అవకాశంవుంది. కొందరంటారు వీరిట్టులచేయుడం ఇది ప్రధమం కాదు, అలవాటేఅని. ఏది ఎటులున్నా ఇది పబ్లికుకు సంబంధించిన వ్యవహారం కాబట్టి కారణం ప్రకటిస్తారా? ఇట్టి ప్రవర్తనవల్ల వీరిమండే గౌరవం కాస్తా పిల్లెత్తుకు పోతుందని వీరికి స్మరించ కుండటం విచారకరం.

* * *

ఎన్నికరోజు బడి సుబ్బమ్మగారికి మరింత జబ్బుచేసి రాలేదని చెప్పడంకూడా రెడ్డిగారి వుపాసనా ప్రభావమేనా?

* * *

కౌన్సిలు ప్రెసిడెంటుగారి ఎలక్షన్ ఆఫీసు మహబూబ్ ఖాన్ గారిని పర్షదంలో, నాయుడు ద్వయాన్ని ప్రతిపక్షీయులలో నుండి లాగడంలో వుపకరించిందట.

* * *

నాయుడుగారి తమ్ముడికి ఎకౌంటెం... యిన్స్పెక్టరుపని దొరికినా, దొరకకున్నా, ... రాజాగారి హైస్కూల్లో టీచర్ పని లభ్యపడొచ్చంటారు. ... గారి చేతులోవుండే పనికాదు. మిగత కమిటీ సభ్యులంతా నాయుడుగారి చర్యను గర్హిస్తే, యిదికూడా నున్నా. రెడ్డి తెర్వుగాని ప్రతం చెరుచుకోవడం అవుతుందేమో.

* * *

ఛేర్మను పార్టీకి మెజారిటీలేదని యూహ్యలీ గారి సీటుకు మళ్లీ ఎలక్షన్ జరిగిందాక వైస్ ఛేర్మెను ఎన్నిక జరగదంటారు. ఆసీటు ఛేర్మెను పార్టీకే దొరకుతుందని ఆలోచన. దీనికి వైయిస్తూగా ప్రతి పక్షీయులు స్పెషల్ మీటింగు పెట్టమని కోరితే కలెక్టర్గ వాకచేసినట్టు.

* * *

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో పనిలేదని, వృధాగా ప్రజలసొమ్ము ఖర్చు పెట్టదమని యెత్తి చేయుమన్న వి. ఎ. గారు, మరల అర్మ కూరు, కోవూరు జ్యురిస్ డిక్షనలలో నుండి కొంతభాగం లాగేసి బుచ్చిలోచేర్చి, ఆఫీసు రద్దు చేయుకూడదని మరల వుత్తర్వులు గావించారట. బుచ్చివాళ్లు అదృష్టవంతులే.

* * *

మునిసిపాలిటీలో యిటీవల పెంపారకీగా నియమింపబడిన శ్రీ. శ్రీ. హాస్పిటల్... ... డిపార్టుమెంటులోగాని ... హారిజను ... వుండటానికి ... ఎ. ఓ. అడ్డువెస్తుందట పాపం.

* * *

ధర్మరాజుల దేవళం ధర్మకర్తపనికి గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు, అన్నచేవుల గోవింద రెడ్డిగారి పుత్రరత్నము అప్లికేషనులు పెట్టుకున్నారట. గత ఛేర్మను ఎలక్షనులో వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారు యూహ్యలీ సాహెబుగారిని సపోర్టు చేయుకుండడం వీరికి అడ్డుతగిలిందట కొండప్పగారి విచారణలో. యీదారా జస్టిసు వార్లు తేనికి తేనికి ముడిపెట్టుతున్నారో. దేవాలయాలు జస్టిసు పార్టీ వృద్ధికి కాపాడ్డానికి వుపయోగింపబడుతున్నాయి. ఇకన దేవాలయాలు బాగుపడమంటే ఎలాజరుగుతుంది.

* * *

కొండప్పగారు స్టాన్చి జస్టిసుపార్టీ సభ్యుడని గామాల యిన్స్పెక్టరుకు హిందూ పత్రికను జస్టిసువారు కొనడం బాగాలేదు, జస్టిసుపత్రికే కొనాలని హితబోధచేశారట. అబ్బా వీరి జస్టిసు విశ్వాసం. వుద్యోగం యిచ్చిన దుకు ఉడుతకు ఉడతాభక్తి యిది?

* * *

రాజాగారి హైస్కూలుకు ఒక వూరిలోవుండే కి యాః మాగాణి, మరి కొంతమెట్ట నాయుడు మీనమ్మకు శిస్తు పెట్టుకొని 15 తూములు ధాన్యం మక్తాకు ఆసేక సంవ రాలుగా యివ్వబడివుంది. 17 తేది దీనికి యాలాంజరిగి మీనమ్మ 39 తూముల మక్తాకు మరల తీసుకొనిందట. పెశాస్. రాజాగారి పరిపాలనా మార్గాన్నే త్రొక్కుతునటుంది హైస్కూలు పాలకులు.

* * *

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుపని మూలవుండే రెడ్డిగారికన్న ముంగటుండే రావుగారికో, కృష్ణయ్య... ...అవుతుందట. ఈవార్త అబ్బాయి ... మనోవేదన కలిగిస్తున్న... ఎన్నికల్లో తనకు రెడ్డి ... స్తకేమోనని.

* *

...మెంబరు తన వూరిలో జరిగే ... న రు 50 లు ఖర్చు పెట్ట... దానికి హెల్తు యిన్స్పెక్టరు ... దటికిచ్చు టకు అంగీకరించనందుకు, యిన్స్పెక్టరుగారిమీద రిపోర్టుచేశారట. కిలుకుతగిన వాత పెట్టినట్టు యిన్స్పెక్టరుగారా వూరికే గ్రాంటు యివ్వడం అనవసరం అని వ్రాయడం, ఆలా పుత్తర్వులు రావడం జరిగింది. ఏదో బోర్డులో కాస్తా పలుకుబడివుందని మెంబర్లు ఒళ్లంతా కాల్చుకోవడం ప్రజా ప్రతినిధులు చేయతగినపనికాదు.

* * *

తాలూకా బోర్డుల్లోనుండి వూడ బెరకిన వార్లుండగా సీనియారిటీ ప్రకారం జిల్లాబోర్డులో వుద్యోగాలు యివ్వడంలేదట. ఇది అక్రమం.

* * *

ఓటర్లను చేర్చు టలో అఖిల భారతానికంతా అబ్బాయినాయుడుగారు దగ్గరున్నాడని చెప్పొచ్చు. రాబోవు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు తాళలేమనుకొని ఒక వూళ్లపాళెం పంచాయతి బోర్డులోనే 2000 మందిని వృత్తిపన్ను మీద ఓటర్లుగా చేర్చారట. వాళ్ల మూలాన ఎంతమంది లేఖకోస్తారో యింకా తేల్లేదు.

మద్రాసులో అస్వస్థతగా నెల్లూరు మద్రాసు ప్రాంతములో తీసికొని వుండవలయునని సి. వాసుదేవన్, అల్లుడు బెజవాడ గాస్తు యుక్తిగా మంత్రి గారిని దర్శించిరి.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము.

పై సంఘసభ 16 తేది జరిగి క్రింది తీర్మానములు గావించబడెను,

(1) జూలై 2వ తేది వరకు రిజిస్టరింగ్ ఆఫీసర్లు సంచారము సల్పి ఓటర్ల ధరఖాస్తులు పుచ్చుకొనవలెననియు, (2) రిమూవనిచ్చిన దానికంటె అధనముగ అపరాధపు శిస్తులు విధింపకూడదనియు, (3) కార్మిక కర్షకుల స్థితిగతులను కాంగ్రెసునకును గల సన్నిహిత సంబంధము విషయమై రాఘవయ్యగారి రిపోర్టు ఆమోదించుట, (4) పల్లిపాడు ఆశ్రమమును చక్కబరచుటకొక కమిటీ నియమించుట, (5) ఎన్నికల వుపసంఘమువారు ఎన్నికలకు ఆయా డివిజన్ల అభ్యర్థులను 25 తేది లోపుగ సూచించవలయునని.

— ఒక విలేఖరి.

కాళహస్తి తాలూకా జమీన్ రైతు మహాసభ

తే 9—7—36 దీన

కాళహస్తి తాలూకా జమీన్ రైతు మహాసభ జూలై 9 తేది జరుగును.

ఆహ్వానసంఘ సభ 24 తేది సాయంత్రం 4 గం॥ జరుగును.

ఆచార్య రంగా గారు ఆహ్వానింపబడియున్నారు. వివరములు నుందు ప్రకటింపబడును.

చందాలు వసూలుచేసియుండు వార్లందరు తప్పక 24 తేదిగాని తేక 30వ తేది లోపుగ కాళహస్తిలో అద్దూరి మునసామి రెడ్డిగారి జతిలి అంగడివద్ద సైకం చెల్లించి వారివల్ల రసీదు పొందవలసినది.

డి. వి. రాఘవరెడ్డి.

సాలూరు తాలూకా జమీన్ రైతు మహాసభ

పై మహాసభ యి... తేదీ శ్రీ ఆచార్య రంగాగారి అధ్యక్షతన జరుగును. రైతులెల్లరు విచ్చేసి సభ జయప్రదమగునటుల చేయ ప్రార్థన,

సతాపల్లి రమణయ్య,
అధ్యక్షుడు.

స్యా. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు బిన్న గవర్నరుపదవి స్వీకరించిరి.

ఆంధ్ర ఋతుసంహార కృతిసమ...

ఆంధ్ర ఋతుసంహార కృతిసమర్ప... తేదీన వి. ఆర్. కాళేజియందు జరిగె... కర్త శే. నారాయణరావుగారు, కృతిభ... వ్యాలీ సాహెబుగారు. కవిగారు తివగ... బ్ర॥ దుర్భా సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారికి పట్ట... నుల వైదికుల ఆశీర్వాదములతో సమ... కొనిరి. పొందర్ల రామకృష్ణయ్యగారు గూర్చియు, శర్మగారిం గూర్చియు వ్రాసిన పద్యములు మనోహరముగ చది... గోలి వెంకటరంగయ్య, గాలి రాము... సుబ్బయ్య, తూములూరు శివరామయ్య... కృతికర్త కవితా కౌశలమునకు తమ సం... ను వెలిబుచ్చుచు వుపన్యాసములు ... మాడభూషి నరసింహాచారిగారు సభ... వహించిరి.

ఒక విలేఖ...

పటౌడి నవాబుగారు ఇంగ్లాం... వెళ్లుట.

పటౌడి నవాబుగారు ఇంగ్లాండుకు ... అనస్ట్రీమరులో ఆరోగ్యము బాగుచేసి ... 18 తేది వెళ్లిరి.

డోంగ్రేగారి బాలామృతము

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టియును బలమున్ను, ఆరోగ్యము నిచ్చును. అన్ని స్థలములందు దొరకును.

ప్రొప్రయిటరు:—
కె. టి. డోంగర్ అండ్ కో
గిర్గాం-బొంబాయి.

The A. B. M. Girls' High School, Nellore.

Will reopen on June 24 at 8—30 A. M. In forma... instruction in the Vernacular and forma... The optional subjects offered include ma... Domestic Science and Type-writing. Sans... under consideration. Entrance examinations ... pupils.

A. E. Jones,
Principal.

A. R. Ve...

దారులను మనమి

...శీలు వివిఙాను పురిని ఆదర్శప్రాయ...
...ఐనాలచేయుటకు మా దేశం...
...ంచితాము గనుక చందాలు వారిప...
...అమ్యుదయములు తీసుకోవలెను.

— మేనేజరు.

ఆంధ్ర రైతు
శుక్రవారము.
19—6—36

...షణ:

...స్సాయిగారి లేఖ.

...కతదేశమున పశుపోషణను గు... ...క్రతినిధిగారి లేఖ స్థలాంతర... ...కటింపబడియున్నది. భారతదేశ... ...శుధనమును వృద్ధిచేయుటకును, ...మునకు ఆవశ్యకమగు మేతను ...పరచుటకును తన సర్వశక్తుల ...ల్పేదనని వీరు తెలుపుచున్నారు. ...కు కొన్ని పద్ధతులను కూడ ...ంచిరి. ఆబోతులను పెంచినచో ...కపు పశుగణ వృద్ధికి సహాయ... ...నుండునని వీరూచన. ప్రతి ...ండును గొప్ప భూస్వాములకు ...ల ఆవశ్యకతను తెల్పి వీటి పెంప... ...ప్రోత్సహింప బడవలయునని వీరు ...న్నారు. వీరి ఉద్యోగపరిమితి ...లోపుగ వ్యవసాయకుల యొక్క ...గ్రామప్రజల యొక్కయు అభి... ...కి ...నలేక పాటుబడెదనని

...మార్గము గ్రామసీమల సౌభాగ్య... ...కు, అభివృద్ధికిని లేదనియు వీరి ధృడ... ...కము.

...అన్ని రాష్ట్రములయందును వీరి ...మేరకు పశుగణ అభివృద్ధికి ప్రయ... ...ములు గావించబడుచున్నది. ...దకముండలమున వ్యవసాయ శాఖా... ...త్రి, వ్యవసాయ కళాశాలప్రిన్సిపాలు, ...లప్ మెంటు డిపార్టుమెంటు కార్యదర్శి ...కటింపులుజరిపినటులను,అచ్చటచ్చట ...కేంద్రములను స్థాపించుట యావృద్య... ...మునకు అనుకూలముగ నుండునని ...అభిప్రాయపడినటులను తెలియుచున్నది. ...గాలుదారాష్ట్రమున ప్రస్తుతము 10 జిల్లా... ...కు దానికి 100 ఆబోతులను ...నటుల వా... ...డు పశుగణము ...ఆబోతులు పెం... ...న్నది. విదేశ ...కాద ఆ...

ధారపడవలసిన రోజులు సంప్రాప్తమైనవి. ఆరోగ్యకరమైన నట్టియు, కలవటము లేని ట్టియు పాలు, పెరుగు వెన్న మొదలగు నవి లభింపజేయుటకు చట్టము లన్నవే గాని, వాటివలన ప్రయోజన మెంతే మాత్రము కనుబకుటలేదు. తమ బిడ్డల ఆరోగ్య సౌభాగ్యముల కొరకై మంచి పాలు చిక్కుటకై స్త్రీలుచాల ప్రయాస పడవలసి యున్నది. హిందూదేశములో పెద్దవారు పుచ్చుకొను పాలు, అమెరికా తదితర దేశస్థులు పుచ్చుకొనెడి దాని కన్నను ఎన్నియో మారులు తక్కువగ నున్నదని వ్యవసాయ పరిశోధన సామ్రా జ్య సంఘము యొక్క పశుకృషి శాఖా నిపుణుడు కర్నల్ ఎ. ఆల్వర్ గారు తెలుపు చున్నారు.

గ్రామములవంటి జూచిన బోరెను కలుగల పశువులు గాన్పించును. రైతులు పండించు పంటలు సేద్యపు ఖర్చులకును, పశుపోషణకును, తమ నిత్యజీవనమునకును చాలడము లేదు. వ్యవసాయము అభివృద్ధి కావలెనన్న, వ్యవసాయకులు సౌఖ్యము నొందవలె నన్న వారికి గంజికిల్లయినను కడుపు నిండ నుండవలయును కదా. ఆబోతె ద్దుల సమస్యకన్న ప్రప్రథమమున వ్యవ సాయకులకు నాలుగు కాసులు మిగులు మార్గము లన్వేషించు టవసరము.

నేటి శిస్తు విధానము చిన్న రైతుల కేమాత్రమును లాభకరముగ లేదు. ఆదాయమును బట్టి పన్ను విధించుపద్ధతి ననుసరింపవలెను. ఈ దుర్భర శిస్తుల ఘూష జమీందారీ ప్రదేశములలో వర... ...ము. ఈ జమీ... ...వారిక కొంత మిగులునటుల శాసనము గావించవలెను వ్యవసాయ కులకు పూర్వముండిన వృపవృత్తులన్ని యు నశించినవి. సంవత్సరములో సగము కాలము వృథా... ...వలసి యున్నది. గ్రామ సీమలయందు పూర్వముండిన వృత్తులు క్షీణించి జీవనోపాది లేక అనే కులు అల్లాడుచున్నారు. వీరి కందరికిని పని పాటలు కల్పించుట ప్రథమమున ఆలోచించవలసి యున్నది. గ్రామము నకు కొన్ని ఆబోతులను చేకూర్చినం తనే సౌభాగ్యము చేకూరజాలదు. దారి ద్ర్య మనుభవించు రైతుల స్థితిగతుల యందు మార్పు జెందజాలదు.

పశుపోషణ వృద్ధి బొందుటకు ప్రభు త్వమువారు గావించవలసిన వ్యవ... కార్య మొకటి గలదు. విదేశము... ...డి వచ్చు వేజిటబుల్ నేయియు, ... దిగుమతులు అరికట్ట బడవలెను. ... దుగాని వీటి అవసరము వలన ప్రజల ... పశుగణాభివృద్ధి వంక మరలజా...

ముత్యాలజమీందారీలో - దారుణపరిస్థితి

నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు.

1933 సం॥ శెప్టెంబరులో ముత్యాల జమీం దారీలోని కొన్ని ప్రదేశముల కరిగి అచ్చట రైతులకుండు ముఖ్య యిబ్బందులగూర్చి కొంత విచారణ సలిపి రిపోర్టు నొకదానిని ప్రకటించి యుంటిమి. తదనంతరం కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు పెద్దలొకరు రంగాగారితో మాట్లాడుచు అవిచా రణ కమిటీ రిపోర్టులో ఉదహరించిన "పట్టా ట్రాన్సుఫరుకు - నజరానా" అను పద్ధతి ము త్యాల జమీందారీలో లేనేలేదని కలవిన్నిరట - ఆ పెద్దలే కొంతకాలమైనతరువాత తిరిగా ఆ రంగా గారితోనే "ఆనజరానా పద్ధతి తీసివేసిరి"ని చెప్పిరట. అభిమానదేవత ప్రకోపించిపుడు సత్యా సత్యాంశములకు తావెక్కడుండును?

సందర్భవశాత్తు నేను యీజూన్ 17, 18 తే దులలో తిరుగా ముత్యాల జమీందారీలోని కొన్ని పల్లెలు చూచుట తటస్థించినది. కాని యితర జమీందారీల కంటె యిది మరింత ఘోర ముగ నున్నది. రైతులలో అశాంతి హెచ్చిపోవు చున్నది. పరిస్థితులు తారుమారుగ నున్నవి. ఈ అశాంతిని పెరగనిచ్చుట యీలాంటి లోకిపు జమీందారుకు తగినదికాదు. అశాంతి కారణముల కొన్నిటి నిట వివరించుచున్నాను.

పట్టాట్రాన్సుఫరు- నజరానా

ఇది యీజమీందారీలో ఆనాది సిద్ధ... పాటు ఉన్నదురాచార... భావించుచుండ దురాచార... మా! ఒక రైతు తోడిరైతు... గోలు చేసినప్పుడు పట్టా తన... న్న విక్రయ మొత్తముపై నూ... జమీందారుకు నజరానా... వంతులకు భూమికొనుగో... గామార్పణమని జమీందారుకు చెల్లించవలసినదే పట్టాట్రాన్సుఫరు నిమిత్తం. ఇట్లే విక్రయ మొత్త మును బట్టి నజరానా పెరుగు... కలదు. ఇది భూలోకములో కని విని యెరుగని ఘోర చిత్రము! శాసనసభాద వాస్తవ్యుడు యిప్పుడు తాలూ కా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగిరి చేసిన వాసిరెడ్డి రామ నాథంగారివంటి పలుకుబడిగల రైతుగూడ పట్టా ట్రాన్సుఫరు నజరానాకు లెంకు పెలరూపాయలకు జమీందారు గారికి ప్రోనోటు వ్రాసియిచ్చినా డన్న యిది బహిరంగముగ జరుగుచుండిన వ్యాపా రమేగాని, చాటుమాటున జరుగుచుండినదని తప్పించుకొనుటకు వీలులేని విషయం. అయితే యెస్టేటు ల్యాండు సవరణ చట్టము అమలులోకి రాబడిన సంవత్సరమునుండి మాత్రము విక్రయ పత్రము రిజష్టరు కాలముండే పటా ట్రాన్సుఫ

గుట పట్ రిజిష్ట్రా... పంపుచున్నారు. ... పద్ధతి సాగుచున్నది. ... రుగారి ఔదార్యము... ట్రాన్సుఫరులు అవ... జమునకు రమ్మని ... తాకీదులు పంపుచు న్నారట. ఇంత దుర్మనుష్యపు ప్రయాసల కోర్చి పోయినను నజరానా నెత్తిన పెట్టి సవాలు చేయుదురేమో నని భయముతో రైతులు భ్రమపడి వెళ్లనున్నట్లున్నది. అందువల్ల యిటీవల పట్టాట్రాన్సుఫరులు అసలు జరుగక నిలిచియు న్నదట. ఈ వాటికైనను ఔదార్యముతో చేసి సాధనిపించుకోవాలంటే మించిపోయిన దేమియు లేదు. నజరానా పద్ధతి తీసివేసినామని వెంటనే ప్రకటించి రైతుల యింత దూరాభారము ము త్యాల దివాణంవద్దకు రప్పింపక నే తమ క్రింది నౌకర్లద్వారా విచారణజరిపి పట్టా సమూదులు చేయవచ్చును.

కుంప తెంచే యిబ్బడి వడ్డీ.

1908 సం॥పు ఎస్టేటు ల్యాండు అక్టులో శిస్తు బకాయీలమీద రు 0-8-0 లు వడ్డీ తీసుకోవలసి నట్టు నిర్ణయించగలదు. కాని యీ జమీందారు గారిపై బిల్లు 1906 లో పుట్టగనే ... సదరు బిల్లు చట్టమై ప్రజలకు తెలియకముందే 1906 సం॥లోనే రైతులకు కొన్ని మొత్తులతో ...వ్వి 80 సం॥ కాలపరిమితితో రైతులవల్ల ... ముచ్చెలికాలు వ్రాయించుకొన్నారు. ...లో శిస్తు బకాయీలకు రు 1 వడ్డీ చొప్పున ... చెల్లించుచున్నారు. అప్పటికి జిరాయితీ ...లేని రైతులు యెన్ని మొత్తులు పెట్టినను ...దాయని అంగీకరించక తీరునుందా? అది మొదలు గత ముప్పది సంవత్సరములుగా చెవులు పిండి ఒక రూపాయ వడ్డీతో వసూలుచేస్తు న్నారు. అక్టు పుట్టిన తర్వాత యీ హెచ్చు వడ్డీ వసూలు చేయడం చాలా అన్యాయం, అక్ర మం, అమానుషం. తోడి జమీందార్లు 0-8-0 ల వడ్డీని కట్టుతున్నారు. ప్రాయికముగా వసూలగు పద్దులకు వడ్డీ గట్టరు; దావాలేయు పద్దులకు మాత్రమే వడ్డీ గట్టుదురు. బకాయీలకు వడ్డీనే గాదు అసలులోగూడా అర్ధం తీసివేసి సొమ్ము పుచ్చుకొను ఆచారంకద్దు. ఇదంతా యితర జమీందార్ల పద్ధతులు. ఇక్కడనో ఆయా వా యిదా వెళ్లిన మరుదినము మొదలు చట్ట వ్యతి రేకమైన యిబ్బడివడ్డీని నెత్తినపెట్టి వసూలు చేయుచున్నారు. ఇరువదవ శతాబ్దంలో, జాతీ యోద్యమాభి మానంగల విద్యాధికుడైన ఒక జమీం దారు, కృష్ణా జిల్లాలో యీలా అక్రమాలు చేయు చున్నాడంటే ప్రపంచపు నవ్వరుగని యితర జమీందార్ల సంగతి చెప్పవలెనా! ఈ హెచ్చు వడ్డీ ... దావాలలో ... వాదం ... లేకుండా ... మూలాధారము చేయుస్తు న్నారు. ... జమీందారు ... వంటి న్యా యశాస్త్ర మర్మాలెరిగిన ... యీ వడ్డీ ... చెప్పవలెనా! ... దావాలెల్ల యేలాంటి ... పంపులవారికిగాక!

(ఇంకావుంది)

ఐదవ ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతు మహాసభ.

లావు అంకమ్మగారి ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాసము.

రైతు సోదర సోదరీమణులారా!

ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయమునందు క్రిందటి మూడు సంవత్సరములందు రైతునాయకులు రైతు సేవకులు రైతాంగతత్వమునకు రూపురేఖలిచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అట్టి మన విజ్ఞాననిలయమందే యీ సంవత్సరం మన ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుమహాజన సభను నిడుబ్రోలు రైతుల సహకారముతో ఆహ్వానించుటకు ఆనందించుచున్నాను.

కీర్తిశేషులగు శ్రీ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు 1908 నుండి 1919 వరకు రైతులకు కలుగుచున్న అనేక కష్టముల నివారణచేయుటకై మద్రాసు శాసనసభ ద్వారా శ్రీ కామారి వెంకటాచలపతి ప్రభృతుల సహాయంతో ఎంతో కృషిచేయుచుండిరి. అట్టి రైతుబాంధవులు అస్తమించుట మనకెంతో విచారము కల్గించినది.

భారత దేశానికంతకు పేరు ప్రసిద్ధిబడసిన పెదనందిపాడు శిస్తుల నిరాకరణోద్యమం యీ జిల్లాయందే 1920, 21లో ప్రజ్వరిల్లినది. 1928 నందే శ్రీ రంగనాయకులుగారి ప్రోద్బలంతోను కీ॥ శే॥ శ్రీ పాటూరి అప్పయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్ప రైతుమహాసభ జరుపబడినది. అందే 1928 సంవత్సరాన జరిగిన శాసనసభా యెన్నికలయందు ఎట్టి అభ్యర్థులకు రైతులు తమవోటుల నివ్వవలెనో స్థిరపరచబడెను. శ్రీ గొల్లపూడి శీతారామశాస్త్రి ప్రభృతుల సహకారముతోడనే అభ్యర్థుల ప్రమాణపత్రము ప్రకటింపబడినది. దానిని అంగీకరించినవారికే ఆ యెన్నికలయందు రైతుసోదరులు తమవోటులనిచ్చి జస్టిసు పక్షమునకు అపజయం కల్గించిరి. అప్పుడింకా కాంగ్రెసు పక్షం ఎన్నికలందు పాల్గొన పూనుకొనలేదు. ఇప్పుడిలో ఎన్నికలందు ప్రాధాన్యము పొందుచున్నది. వరే అప్పటికి రైతులకు తమప్రత్యేక వర్గచైతన్యము కలుగలేదాయెను. ఇప్పటికి రైతులో కానికి కదలిక కల్గినది. వర్గతత్వాన్ని పొందుచున్నారు. అటు నెల్లూరున శ్రీరామానాయుడుగారు, గంజాముస శ్రీ నారాయణరెడ్డి, పుల్లెల శ్యామసుందరం, గౌతు లచ్చన్న, కర్నూలున కందుల ఓబులరెడ్డి, అనంతపురమున శ్రీ వార్తకవి రామచంద్రరావు, కల్లూరు సుబ్బరావు, సదాశివను, ఘట్టి వెంకటరమణప్ప, మధ్యదేశాన పెద్దలెందరో ఇన్నాళ్లనుంచి రైతులను మేల్కొల్పినారు. అట్టి స్వపంథు సంరక్షణ తత్పరతను బొందుచున్న యీనాటి రైతాంగము రానున్న సంస్కరణా విధానపు ఎన్నికలందు తిరిగి ఆనాటి అప్పికట్ల రయితుసభ యిచ్చిన నూతన కార్యక్రమాన్ని సంస్కరించుకొనుటు, రైతులోకానికి యీకాలానికి తగిన ధైర్యమును, ఉత్సాహజనకమును, అభివృద్ధి దాయకమును, జాతీయ సేవా తత్పరతగల, ఎన్నికల కార్యవిధానాన్ని తయారు చేయుటకై యీ సభవారు గడంగుదురని ఆశించుచున్నాను.

1926—27 లో ఒంగోలు తాలూకాయందు గొప్పకరవు వచ్చినప్పుడు, శ్రీరంగా, ధారా గోపాలశాస్త్రి, బొల్లిన కోటిలింగం ప్రభృతులు రైతు సంఘాన్ని పెట్టి, ఎంతపని ఎటుల ప్రభుత్వంచేత కరవు నివారణ కల్గించాలనో నిరూపించి ప్రభుత్వం తనధర్మాన్ని నిర్వర్తించునట్లు చేసినారు. దానికే ఆరంభించి, రాయల సీమనాయకులు అచ్చట, గంజాంజిల్లా, పెద్దలు అచ్చట కరవుబాధా పీడితులైన రైతులను రక్షించి ధన్యులైనారు.

కీర్తిశేషులగు శ్రీ పింగళి సూర్యనారాయణ పంతులుగారు గుంటూరు తాలూకా కార్యదర్శిగావుండి, పెద్దవడ్లపూడి ప్రాజక్టును సాధించగా ఇప్పటికి [illegible] యెకరాల మెట్ట వల్లభూమి మాగాణి కాబోవుచున్నది. ఆసాధు అధ్యక్షులుగా వుం[illegible], అప్పాపురము ప్రాజెక్టును తిరిగి లేవనెత్తగా ఇప్పటి కయ్యది ఆనేకుల సహాయ[illegible] క్రమముగా పైకి వచ్చుచున్నది. [illegible]ములకే శ్రీ కోటిరెడ్డి ప్రభృతులు మద్రాసు కౌన్సిలునందు ఎం[illegible] తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుకై కృషి చేయుచున్నారు. కాని మన రాయలసీమ రైతులు, తగినంత, సంఘశక్తి ఆందోళనలందు సంపాదించుకొన లేకుండుటచేతను ఆంధ్ర రైతాంగమంతయు తగినంత పటుత్వము ప్రకటించక పోవుటచే ఆప్రాజెక్టు యీనాటికిని అమలునకు రాలేదు. కనుకనే రాయలసీమ రైతులు యీనాటి కరవుచే బాధపడుచుండిరి. ఎంతయో శ్రమపడిన మీదట, ఎందరో సహాయంచేయగా మా గుంటూరు జిల్లాపై పడనుండిన అదనపు పన్నులకు వాయిదాపడింది. మా జిల్లారైతు సంఘమునకు యీమారు కాంగ్రెసు సంఘముతో దైవది. శ్రీ శీతారామశాస్త్రి, పి. వి. క్రిష్ణయ్యచౌదరి తదితర రాష్ట్రీయ రైతులంతా మమ్ము బలపరచినారు. వారెల్లరకు మేము కృతజ్ఞులము. ఈ అలజడితో కర్నూలు, నెల్లూరు, అనంతపురంజిల్లా రైతులకు కొంతగా రక్షణ కల్గింది. కాని మన రైతులందరం ఏకమై రా[illegible] ఎన్నికలలో మన బృందాన్ని ప్రత్యేకంగా, కాంగ్రెసు రాజకీయకర్యం అజులకు [illegible] పనిచేయునట్లు తయారు చేసుకొనకపోతే యీ భూమి శిస్తుభారాన్ని తగినట్లుగా తగ్గించుకొనడానికి [illegible]ధ్యముకాదు. జమీందారుల మీద ఆదాయపు పన్నురాన్ని తగినట్లుగా తగ్గించుకొనడానికి. జమీందారుల మీద ఆదాయపు పన్ను వేయాల, ధనికులందరిమీద వారసత్వపు ఆస్తి పన్ను, మరణానంతర పన్నులను వేయాలను. మాకన పుర్యోగుల జీతభత్యాలను బాగాతగ్గించి త్రాగుడుపన్నును క్రమక్రమంగా తగ్గించి మన బీదలను రక్షించుకోవాల. పరిశ్రమల అభివృద్ధి మనకు కావాలిసిందే. విదేశీయుప్పటివరకే తుంకోలడి మందో సాహుకారులు వాటిపై పెత్తనంజేసి, మనచేత రక్షణ శిస్తులను చెల్లింపజేసి కోట్లుసంపాదించుకొనుచుండుట జరుగనీయరాదు. ప్రభుత్వం సరాసరిగా గాని-రాతీల సహకార సంఘాల ద్వారాగాని, వివిధ పరిశ్రమలను స్థాపించి నడిపించి దేశీయ ఆర్థిక అభివృద్ధిని కల్గించాలను. అంతవరకు దేశీయులకు మనము సంపూర్ణమైన ప్రోత్సాహము కల్గించుచుందాము.

రైతు భజనావళి రైతాంగ విద్యాలయం, రైతు సేవాదళాలను విరివిగా ఆంధ్రదేశాన ప్రచారం చేశాము. మన ఆంధ్రదేశీయ రైతుపుస్తకం, తత్వం, పద్ధతులు తదితర రాష్ట్రాలలో ప్రచారమగుచున్నందులకు సంతోషపడరాము. ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో యికముందు జరుపవలసిన ధర్మాన్ని నెరపురాము. అఖిలభారత కర్షక కాంగ్రెసునకు స్థాపకాచార్యులగు శ్రీరంగనాయకులుగారే మన యీ సభకు అధ్యక్షత వహించుట, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసున కెంతకాలమునుండియో ప్రధానమంత్రిగనుండిన శ్రీ కాశీశ్వరరావుగారు మనసభను ఆశీర్వదించుట మన అదృష్టము, కడుంగడు శుభప్రదము.

పతాకోత్సవము

—(•)—

గండవరపు హనుమారెడ్డిగారి ఉపన్యాసము.

నేడొక పవిత్రదినము. వందలకొలది వత్సరాలుగా భోగవిలాసులగు జమీందారీ ధనవంతులగు సామ్రాజ్య కాంక్షాపరులచే త్రొక్కబడి పతనమై పూటకిని తెన్నుగానని ఘోర దరిద్రజీవతకు బలియగుచున్న కష్టజీవులమగు మన కార్మిక కర్షక సోదరులయొక్క నిజహక్కుల కొరకు సల్పుచున్న పోరాటమునకు యీ రాష్ట్రీయ ఆహ్వాన సంఘమువారు నాచే యీనాడు కష్టజీవులయొక్క స్మారక చిహ్నమగు ఎఱుపతాకమును లేవనెత్తింప నహ్వానించినందులకు మిగుల ధన్యుడను. మనయందరము యీ పతాకము క్రిందనే మనయొక్క నిజహక్కుల కొరకు బద్ధకంకణులమై నడుముకట్టి పోరాడ శిబ్బట తేరితిమి. ప్రాముఖ్యముగు యీ రైతు విద్యాలయమునందు, నేడే, రాష్ట్రీయ రైతుమహాసభ జరుగనున్నది. తత్సభయందు కార్మిక కర్షకుల కనుగుణ్యమగు ముఖ్య తీర్మానముల నెన్నియో గావించి కష్టజీవులకువిముక్తి మార్గములను సూచించగలరు. ఇంతేకాదు అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభకు, నిరంతర దేశసేవా దురంధరుడును త్యాగమూర్తియునగు శ్రీపండిత జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారు అధ్యక్షులగుట మన అదృష్టము. వీరియొక్క నిరుపమాన రంజకమగు, సామ్యవాద సిద్ధాంత మార్గములద్వారా కష్టజీవులు కస్మాత్తు తమ నిజహక్కులను బడయగలరు. అప్పుడే మన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యలక్ష్మిని అందుకొనుటు నెరవు తేగల్గుదుము. నాటినుండియే, కార్మిక కర్షకాభ్యుదయ భానుడు మూర్తీభవించి భారతమాత మోక్షమునకే గాక ప్రపంచ మోక్షమునకే దారి చూపగలడు.

నెల్లూరు జల్లా బోర్డుకు వాటర్ వర్క్సు డ్రైవరు కావలెను

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు తరఫున గూడూరు [illegible] కు ఒక డ్రైవరు రు. 30—2—40 జీతములో కావలసియున్నది. యీ స్థలము ప్రస్తుతం టెంపరరీ. అయితే ఖాయము అవ్వటకు అవ[illegible]న్నది.

గ్యాసు యింజనులలో యింతకు పూర్వము పనిచేసి కాంపిటన్సి వున్నవారుమాత్రమే యీ వుద్యోగమునకు అర్జీపెట్టుకోవచ్చును. ఇంకను డీసెల్ యింజనులలో పనిచేసిన వారి విషయముకూడ ఆలోచించబడును. ఇదియుగాక తే 27-5-30 ది పూర్వము మునిసిపల్ పంపింగు స్టేషనులో డ్రైవరుగాపనిచేసి, సదరు పనిచేసినట్లు మునిసిపల్ ఛేర్మను వారివల్ల సర్టిఫికేట్లు పొందినవారి విషయమైకూడ ఆలోచించబడును.

వయస్సు, యోగ్యత, యి[illegible]కుముందు యెంత హార్సుపవరు [illegible]సినది, జూన్ నెల 30 లోపల అర్జీలు పంపుకోవ[illegible]

(Sd) N. Darrani,
District Board Engineer, Nellore.

ప్రకటన.

యిందువల్ల యావన్మందికి తెలియజేయడ మేమనగా:—

నెల్లూరు నగరాలవీధి కాపురస్థుడు పి. ఆర్. విజయ్య మావద్ద నమూనా 17 యొక్క మూల క్రింద టరంకూన్ కమలముల 400 గల పాట్లములు రెండును [illegible] రు 40-0-0 అక్షరాలా నలుబది రూపాయలు తీసుకపోయి వున్నాడు. అసలు [illegible] చెల్లించవలసినది గా రిజిస్టరు నోటీసు యిప్పించి నందుకు యీ [illegible] [illegible]

[illegible]

గృహారంభము - రాత్రు లందు కూడదు.

యస్. వి. యస్. శాస్త్రిగారు

(గతసంచిక తరువాయి)

3 సిద్ధాంతిగారి శంక

రాజమార్తాండము "పర్యారంభఫల ప్రసిద్ధిః" అను శ్లోకమును వ్రాసి అందలి 'చ' కారమునకు సముచ్చయ మర్థమని వ్రాసిరి దినమునందును రాత్రులందును గృహారంభము కూడును అని.

సమాధాన ప్రకారము

పై శ్లోకము నను సరించిన విషయ విమర్శన మును 2-5-36 సుబోధినిలో విపులముగ జర్చించితిని. అయినను మరల సిద్ధాంతిగారు పై ప్రమాణమును బట్టుకొని ప్రాకులాడుచుండ పాఠకుల సంశయ నివృత్తికొరకు ఒకింత సమాధానమును వ్రాయ సమకట్టితిని. పై రాజమార్తాండ శ్లోకమున కర్థ మిట్లు.

పర్యారంభ ఫల ప్రసిద్ధిః= సమస్త కార్యా రంభముల యొక్క ప్రసిద్ధి. ఉదయే—ఉదయ కాలమునందు, శుభే=శుభమగు ముహూర్తమున, సుగ్రామస్థిర భోదయేషు = సుగ్రామస్థిర లగ్నముల యందు. భిదః=గృహారంభము, కార్యం చేయద గినది. ప్రవేశోపివా= గృహ ప్రవేశముగాని, కార్యః= చేయదగినది. ఎప్పుడన రాత్రౌచ=రాత్రి కూడ, ఫలమేమన కర్తుః=యజమానునకు ఫలప్ర సిద్ధి కలుగునని సేవము. ఈ మార్గమున 'చం కారమునకు 'అపి' శబ్దార్థము సిద్ధించును. కాని సిద్ధాంతిగారి మతాను సారము సముచ్చయార్థము రాజాలదు. ఒకవేళ అట్లు కాదు. సముచ్చయా ర్థమేనని పిడివాదమున కొండంబడుదు లేని సుగ్రామ స్థిరభోదయేషు" అని విశేషముగా శాస్త్రకారుడు చెప్పుట వ్యర్థమగును! కాన యిందునుకూడ రాత్రులందు గృహారంభము గౌణమగును కాని ముఖ్యము కాజాలదు.

4 సిద్ధాంతిగారి శంక

గృహారంభ గృహ ప్రవేశముల రెంటికిని సమా నకాలమును చూపుచు వాస్తుశాస్త్రకరము నందలి గృహారంభోక్త నైర్మల్యైః అను ప్రమాణ లక్ష్యము లగు సమాన ధర్మములుపోను విశేష ధర్మములు ప్రవేశమునుండి రైనను గ్రహింపవచ్చునని సెల విచ్చిరి. అందులకు పస్టంధకము[illegible] కాలామృతము నందు గృహప్రవేశము [illegible] రదుగాన పగటి [illegible] ని చెప్పబడినది. కాన ప్రవే [illegible] చెప్పిన రాత్రిని గృహారంభమునకును గ్రహ చేయవచ్చును అని.

సమాధాన ప్రకారము

గృహ ప్రవేశమునకన్న స్తంభ ప్రతిష్ఠకన్న గృహ ప్రవేశమునకును విశేష ధర్మములు కలవా! లేవా! కలవనినచో గృహప్రవేశమునకు రాత్రి కాలము విశేషమేయుకు కాగూడదు. కాలా [illegible] కారవకు కంధస్థానయందు రాత్రిని చెప్పుటకు వీలుకాక పోయినదా! అయిన ప్రాత కులు కాలవృతాది గ్రంథములయందు పగలు [illegible] సవచ్చునని యున్నదా! అని ప్రశ్నించ [illegible] పగలు చేయుట సర్వసమ్మతము. [illegible] సాంతరమున రాత్రులయందు [illegible] లము ననుసరించి యుం [illegible] మాత్రము శాస్త్ర [illegible] వాకొనిరి. కాని పై [illegible] చెప్పియుం [illegible] రాత్రి కనకు [illegible] రాత్రౌ

నెల్లూరు రైతులపై పెనాలిటి

నెల్లూరు తాలూకాలో చెరువుల క్రింద మామూలుగా చల్లెడు కారు అడు గులకు తహశీలు దారుదివారి రిమార్కు లపై జమాబంది ఆఫీసరు ఘోరమగు ఎక్కువపన్నులు విధించుట యీక్రింది పట్టీవలన తెలియనగును.

వరకవిప్పాడి	రూ 120 లు	షుమారుశిస్తు రు 1200 లు
మాదర్లవారిపాలెం తోటపల్లిగూడూరు	,, 150 లు	రు 1500 లు
కొరటూరు	,, 50 లు	రు 600 లు
వెంకనపాలెం	,, 88 లు	రు 880 లు
కోడూరు	,, 88 లు	రు 880 లు
ఈదూరు	,, 88 లు	రు 800 లు
కొత్తపాలెం	,, 9 లు	రు 100 లు

ఇట్లే కోవూరు తాలూకాలో కూడ జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. తే 31-5-36 ది నెల్లూరులో జరిగిన రైతుసంఘ కమి టి మీటింగులో చర్చించబడి యీ విష యమై విచారించి తగుచర్య జరుపుటకు గం॥ హనుమా రెడ్డి, శీలం సుబ్బరామా నాయుడుగార్లను ఉపసంఘముగా వేయ బడియున్నది.

—కార్యదర్శి.

క్రొత్తఢిల్లీయందు ప్రచురించబడుచున్న "హిం దుస్థా" పత్రిక సంస్థానముల గురించి అశాస్త్రీయ వ్యాసములను ప్రచురించెనని రు 2000 లు ధరా వతు కోరబడెను.

* * *

పాల వుపయోగము—ప్రభుత్వ విచారణ.

గ్రామములలో వెంకపాలు లభించుచున్నది ప్రజలెంత వుపయోగించుచున్నారను విషయము లను కనుగొనుటకై కొన్ని గ్రామములలో త్వర లో విచారణజరుగునని తెలియుచున్నది. పిల్లలు [illegible] లేవని రాజ ప్రతినిధిగారు చేయు [illegible] చార ఫలితమిది.

వ్యభిచారవృత్తి నిర్మూల[illegible] చట్టము వచ్చే ఆగస్టు నుండి యథావిధిగా అమలులో పెట్టబడును. ఈ చట్టము తృప్తికరముగ పనిచేయునటుల చూ చుటకై ఇంగ్లాండు నుండి మిస్. పెరగాకీగా రప్పటికి వచ్చెదరట. చెడిపోయిన స్త్రీలను బాగు చేయుటకు శరణాలయములుకూడా తెరవబడును.

నావాని శేత్" అని స్పష్టముగ చెప్పినాడు అట్లు చెప్పుటకు కూడా కారణమేమన కొందరు శాస్త్రకారులు,

శ్లో॥ వాస్తుశాంతి ర్ది వైవోక్తా, ప్రవేశస్తు నిశి క్వచిత్" (ధర్మసింధు సారము)

శ్లో॥ దివా ప్రవేశస్సుభదః నృపుత్ర పాత్రా ధిప్రద్ధై (ముహూర్త మార్తాండము)

అని ప్రవేశమునుకూడా రాత్రులయందు చేయుట జఘన్యముగానుండ, ఆ విషయమున కనకు పర్వవిధముల సమ్మతి కలదని తెలుపు టకై అట్లు చెప్పినాడు.

(సశేషము.)

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి గారు

చిన్నబజారు, నెల్లూరు.

నబంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును.

విలువగు కమలములతో నగలు తయారు చేసి యివ్వ బడును.

ఆరు పటములు **శ్రీఅరవింద జీవితము.** వెల ౧-౦-౦

వీరి జీవిత మింతవర కే భాషయందు నింత వివరంగా లేదు.

ఇందు వీరి జీవితము, ఉపదేశము, ఆశ్రమ విశేషములేగాక, లోగడ ధర్మప[illegible]

వీరు వ్రాసిన అద్భుతలేఖలు, 'స్వాతంత్ర్య నిర్వచనము,' 'ప్రాచ్యులు-పాశ్చాత్యులు,'

'ఆధ్యాత్మికశక్తి,' 'జాతీయత,' అను వ్యాసములు

జెయిలులో వీరనుభవించిన కృష్ణభగవానుని సందర్శ నాదేశములు,

దేశీయులకువ్రాసిన బహిరంగలేఖ, మున్నగునవి ఎన్నియోకలవు.

వెల ౧-౦-౦ **శ్రీఅరవింద దర్శనము** అపూర్వగ్రంథము

Life Divine అను తమ గ్రంథమున శ్రీ అరవిందులే రచించిన సారసంగ్రహ మునకు బ్రహ్మశ్రీ వేలూరి చంద్రశేఖరంగా రొనర్చిన ఆంధ్రీకరణము.

'మాయ' యని ప్రపంచమును సన్యసించకుండ, నేటి యష్టకష్టములకు క్షోభలకులోనై మృత్యువుచే పీడ్వబడకుండ ఈశరీరముతో ఈలోకమందే భాగ వతజీవనము, దివ్యజీవనము అమృతత్త్వము ననుభవించగల పరమ రహస్యము మార్గము ఇందుగలదు.

స్వారాజ్య సామ్రాజ్య సిద్ధిగోరు వారీ రెండుగ్రంథములను తప్పక చదువవలెను.

దొరుకువారు:—ఆంధ్రగ్రంథమాల, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

☞ బెజవాడ గవర్నరుపేటలో సత్యనారాయణాశ్రమ గోష్టి పత్రికా కార్యాలయమున నెల్లూరు (అత్తితోట అగ్రహారం) పి. వి. కృష్ణయ్య బి. ఏ. బి. ఎల్., గారి వద్దను కావలిలో డాక్టర్. సుబ్బరామయ్య ఎల్. యం. పి. గారి వద్దను ఈ గ్రంథములు దొరకును.

మదనామృతము.

సమస్త శుక్రదోషములు, బలహీనము, నిస్సత్తువల మాన్పి బలము, వీర్యము, ఉత్సాహము, సంభోగశక్తిని వృద్ధిచేయును. 2 డబ్బీలు చాలును. డబ్బీ రు. 1—4—0

మకరధ్వజము.

అనుపాన భేదములచే సమస్తరోగముల నిర్మూలనము చేయును.

తులము 1-కి రు 8-8-0. కేటలాగు ఉచితము

ప్రజామిత్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి, చందలూరు.

దుద్దుకూరుపోస్టు, గుంటూరుజిల్లా.

భారత దేశములో పశుపోషణము

మద్రాసు గవర్నరుకు రాజప్రతినిధి లేఖ

1936 సం॥ జూను రెండవతారీఖున రాజప్రతినిధి మద్రాసు గవర్నరుకు వ్రాసిన ఈ క్రింది లేఖ ప్రజల యుపయోగార్థమై ప్రకటింపబడుచున్నది:—

వ్యవసాయాభివృద్ధి విషయమై విచారించుటకేర్పరుపబడిన రాయల్ కమిషనుతో కల విశేషములో పర్యటనము చేయుచున్నప్పుడును, తరువాత నా స్వదేశములోను, పశుపోషణము విషయమై నేనత్యంత శ్రద్ధవహించుచుంటినని మీకు తెలియును. భారతదేశములో పశుధనమును వృద్ధి చేయుటకును, పశువులకు కావలసిన మేతను, అభివృద్ధి చేయుటకును నేను నాచేతనైనంత సహాయము చేయదలచియున్నాను. ప్రస్తుతము ఈ రెండవ విషయమై నేను వివరింప దలపలేదు. కాని మంచి మేతలేనిది మంచి పశువులుండుటకు వీలులేదు. కనుక అందు విషయమైనా ఉద్యోగులచే విచారణ గావించుచున్నాను.

మీ ప్రభుత్వమువారు పశుధనమును వృద్ధి చేయుటకు చాల ప్రయత్నములు గావించియుండిరని నేను అంగీకరించుచున్నాను. అర్థస్థితి బాగుగా నుండినచో మీరు యింకను చాలచేసి యుందురు. ఇప్పుడు నేను ఈ పనికిగాను ప్రజల సహాయము కాంక్షింప దలచుచున్నాను. ఇది యెట్లు వీలగునో మీరును, మీ ప్రభుత్వమువారును నాకు తెలియజేయవలెనని కోరుచున్నాను.

నేను అధికారము స్వీకరింపగానే ఢిల్లీ జిల్లా వ్యవసాయకులకు మూడు ఆబోతుల నిచ్చితినని మీకు తెలియును. ధనికులగువారు నేను చేసినట్లే చేయవలెనని గూడ నేను కోరియుంటిని. ఈ ఆబోతులు చాల ప్రశస్తమైనవిగా నుండునట్లు చూడవలెననియు, ప్రభుత్వమువారి పశుపోషణ శాలలలో నిట్టి ప్రశస్తమైన ఆబోతులు యెల్లప్పుడు తయారుగా నుండవలెననియు నేను తరువాత చెప్పియుంటిని. ఇట్లు బహుమానముగా నొసంగబడిన ఆబోతుల సంతతినిగొని తద్వారా జిల్లాలో పశుగణమును వృద్ధిచేయవలెనని నేను చెప్పియుంటిని.

నేను గావించిన విజ్ఞాపనము ఫలవంతమైనందుకు నాకు సంతోషము కలిగినది. నేను చెప్పిన దానిని పత్రికలు ముఖ్యస్థానములు ప్రచురించినవి. పశువులను అభివృద్ధిపరచుటకు కాను ప్రశస్తమైన ఆబోతు లివ్వదలచినవారు చాలామంది నాకు తెలిపిరి. ఇట్లు ఆబోతుల నిచ్చినవారు చిన్న భూస్వాములును, సామాన్యప్రజలును నైయున్నారు.

నేను పైన సూచించిన పద్ధతి కొన్ని విధముల లాభదాయకమని నా యుద్దేశ్యము. మీరును మీ వ్యవసాయ శాఖామంత్రియు యిందువిషయమై నాకుతగిన సలహానివ్వవలయునని కోరుచున్నాను. ఇందువలన లాభమేమనగా ఉచితముగా మనముగాని, దాతలుగాని ఇచ్చు ఆబోతులకు పుట్టిన కోడెలు తిరిగి పశుపోషణకు పనికివచ్చును. ఇందువలన జిల్లాలో మేలురకము పశువులు పుట్టుటకు వీలగును. ఇందువిషయమై మీరు సలహా నివ్వవలయును. యీ లేఖను మీరు ఆంగ్లదేశ భాషా పత్రికలకు పంపి పత్రికల సహాయము పుచ్చుకొనవలెను.

నా సూచనను జిల్లాయందలి భూస్వాములకు తెలుపుటకు మీరు జిల్లా అధికారుల సహాయము పొందుటకూడ ముఖ్యము. కొన్ని రాష్ట్రములలో కోర్టుఆఫ్ వార్డ్సువారు యితర భూస్వాములకు మార్గదర్శకముగా నుండ వీలగునని నాకు సూచింపబడినది.

నా విజ్ఞాపనమునకు కొంత ఫలితము చేకూరినది. మూడు మాసముల యనంతరము మీరు నాకు తెలియజేయవలెను. ఎవరెంత ధనమిచ్చినది, ఎవరెన్ని ఆబోతులిచ్చినది మీరు నాకు తెలుపవలెను. వివిధ రాష్ట్రములవారికిని సలహానిచ్చుటకు అఖిలభారత వ్యవసాయ సంఘములయొక్క పశుశాఖా నిపుణుడగు కర్నల్ ఆలివర్ గారిని నియమించుచున్నాను. వ్యవసాయ పరిశోధన సంఘమువారు గూడ వివిధరాష్ట్రముల వారికిని, తమ సంఘములో ప్రాతినిధ్యము వహించు సంస్థానముల వారికిని ప్రకటన గావించుచున్నారు.

నా ఉద్యోగ కాలములో వ్యవసాయకుల యొక్కయు, గ్రామ ప్రజలయొక్కయు అభివృద్ధికై నేను శక్తివంచనలేక పాటుబడెదనని మీరు నమ్మవచ్చును. గ్రామసీమల అభివృద్ధి కావలెనని నేను ఈ లేఖలో సూచించినదానికంటె ఉత్తమ మార్గము వేరొకటిలేదని చెప్పదలచుచున్నాను. నా విజ్ఞాపనమునకు ప్రజలు ఉదారముగా తోడ్పడెదరని నేను తలంచుచున్నాను.

వైద్యరత్న

పండిత డీ. గోపాలచార్యులవారి

జీవామృతము

ఆరోగ్యప్రదాయిని దీనిని వాడుటవల్ల

బలహీనదేహములకు బలమును దుర్బలశరీరులకు పటుత్వమును, నిద్రాహీనులకు సుఖనిద్రయు, నరముల ప్రోగులకు కండపుష్టియు, మందకొడిగ నుండువారికి ఉల్లాసమును తీర్ణశక్తి లేనివారికి జఠరదీప్తియు, రక్తహీనులకు క్రొత్తఎఱ్ఱటి రక్తమును, జ్ఞాపకశక్తియు, పాలిపోయిన వారికి తేజస్సును, మొదలగు అసంఖ్యాకములైన సుగుణము లెన్నియో కలుగును. స్త్రీ పురుషులెల్లరు వయోభేదములేక ఎల్లకాలములందును సేవింపదగిన దివ్యమైన టానిక్కు. దుకాణములలో ఎల్లప్రదేశములందును దొరకును.

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

151, గోవిందప్పనాయకవీధి, తపాలుపెట్టి 387, మద్రాసు.

విద్యార్హతగల ఓటరులకు

జూలై 2 తేది వరకు

విద్యార్హతగల ఓటరులు దరఖాస్తులు పెట్టుకొని ఓటర్లుగా చేరుటకు జూలై 2 వ తేదివరకు గడువు యివ్వబడినది. కావున అర్హతగల ప్రతివారును ఓటరులుగ చేరవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఇనాంరైతుల మహాసభ

తీర్మానములు

ఈనెల 11 తేదిన గుడివాడయందు జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర ఇనాంరైతుల మహాసభయందు క్రింది తీర్మానములు గావింపబడెను.

(1) రైతు బాంధవుడగు కాజూరి వెంకటాచలపతయ్య గారి అకాల మరణమునకు సంతాపము తెలుపుచున్నది.

(2) ఇనాంరైతు భూమి భాగమునకు హాని యగా యిర్వేకత్తున 1933 నుండి యింతవరకును, యికముందును అధమము గవర్నమెంటు మెరక శిస్తు లేక తరము శిస్తు రేటుకన్నా మించకుండా ఏర్పాటు చేయునట్లు గవర్నమెంటు సెలక్టు కమిటీవారిని కోరుట.

(3) మదరాసు శాసనసభ వారిచే ప్రవేశపెట్టబడి, మదరాసు ప్రభుత్వము వారిచే అంగీకరింప బడినట్టుదయితే ఇనాం బిల్లును రాజప్రతినిధి తన అధికారమును వినియోగించి త్రోసివేయుట అన్యాయము, అక్రమముగాన సదరు బిల్లును రైతుక్షేమముకొరకై తిరిగి మరోమారు సవరించి అంగీకరింప చేయుటకు మదరాసు గవర్నమెంటు వారును పట్టుదల వహించి తీర్మానించవలెననియు, (4) ఇనాంరైతులు తమ జరాయితీ హక్కు స్థాపనకు యిూసారిలో సర్కారు నిర్ణయించుటకు నియమింపబడిన ధనము రైతుల అందుబాటులో లేని స్థలములు సూచించినప్పటికిని రైతుల అందుబాటులో నున్న ప్రతిజిల్లా కేంద్ర స్థానమందు విచారణ యిూనాంరైతుల దుర్భర దారిద్ర్యమును గమనించి రైతు పిటీషను సవరించుటకు యిచ్చుకొనిన ప్రస్తుతస్థితి ననుసరించి తెలుగున కొనవలెనని కోరుట.

రత్నస్వామి యను యువకుడు 10 మైళ్ళ 6 గం॥ 40 నిముషములలో యీదెను.

అంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ (లిమిటెడ్)

మచిలీపట్టణము.

(స్థాపితము 1925.)

డాక్టరు వేమూరి దుర్గానాగేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. యం. యస్. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

డాక్టరు ధన్వాడ రామచంద్రరావు, ఎం. ఏ. ఎం. డి. మెడికల్ రెఫరీ.

ఏజంట్లకు శాశ్వతమైనట్టియు, స్థిరమైనట్టియు

సదుపాయములు, సౌకర్యములు,

1. ప్రావిడెంటు ఫండు
2. శాశ్వత రెన్యూయల్ కమీషన్
3. అకాలమరణము సంభవించినచో కుటుంబమునకు సహాయము

ఏజన్సీ వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

యర్రమిల్లి మంగయ్య బి. ఏ., బి. యల్.,

కార్యదర్శి.

చెంగల్పట్టు జిల్లా
రాజకీయ మహాసభ
జమీన్ రైతు మహాసభ

విజ్ఞప్తి

మన జిల్లా రాజకీయ మహాసభయున్ను, జమీన్ రైతు మహాసభయును జూన్ నెల 21 దిన మీనంబాకంలో జరుపుటకుల తీర్మా నించి యున్నాము. దక్షిణార్కాడు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుతులు ఓమందూరు రామస్వామిరెడ్డిగారు రాజకీయ మహాసభాధ్యక్షులుగను, చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారిగారు (సేలం) ప్రారంభకులుగను శ్రీమతి వై. మా. కోదండరామి అమ్మగారు పతాక వందనమునకును మరియు ఆచార్య రంగాగారు యం. యల్. ఎ. జమీన్ రైతు సభ ప్రారంభకులుగను, కె. భాష్యం అయ్యంగార్, బి. ఎ., బి. యల్., అధ్యక్షులుగను వీలుపించిన ఆహ్వాన సంఘము తీర్మా నించియున్నది. అదియుగాక శ్రీయుతులు సి. యన్. ముత్తురంగ మొదలియారుగారు యం. యల్. ఎ., పక్కమూర్తిగారు యం. యల్. ఎ., కామేశ్వరరావు పంతులుగారు యం. యల్. ఎ., స్వామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు యం. యల్. ఎ., యం. సి. రాజా యం. యల్. ఎ., సర్దార్ శేదరత్నంపిళ్లె, యస్. పాలస్యం, శ్రీమతి రుక్మిణీ లక్ష్మీపతి యం. యల్. సి., కమలాబాయి అన్నపూర్ణాదేవి మొదలగు పలువురు నాయకీ నాయకులు విజయముచేసి ఉపన్యాసము లివ్వ నేర్పాటు చేయబడుచున్నది. మహాసభలో ముఖ్యముగా రైతుల యొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను విమర్శించి పరిహారమును గూర్చి మార్గము నిర్ణ యించెదరు.

చెంగల్పట్టు జిల్లాలోని పలుభాగములలోని వారును పేరాశముగా మహాసభకు విజయము చేసి మన జిల్లా లోటుపాటులను తీర్చుకొనుట కును స్వాతంత్ర్య సమరమును బలపరచుటకును జిల్లావాసులను కోరుచున్నాము. ఆహ్వాన సంఘ సభ్యులు కట్ట వలసిన చందా రు. 3—0—0 ల చందా నిర్ణయించబడెను. ప్రతినిధులకు భోజనాది వసతు లుచితముగా చేయబడును. రైతు మహాశయులందరు ఆహ్వాన సంఘమునందుచేరి విరాళ ముల నొసగి మహాసభను విజయప్రదముగ నిర్వర్తింప సహాయభూతులు కాగలందులకు ప్రార్థితులు.

యం. భక్తవత్సల మొదలియార్,
B. A., B. L.,
కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు.

వేనాడు. ఇ. వేణుగోపాలురెడ్డిగారు,
జమీన్ రైతు సంఘాధ్యక్షులు.

అరసూరు పార్థసారథి మొదలియారు,
ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు.

Natliona Indian Life Insurance. Co. Ltd.

Managing Agents:-
MARTIN & CO.,

12, Mission Row,
CALCUTTA.

RESULT OF 1934 VALUATION.

Reversionery Bonus of Rs. 62—8 per Rs. 1,000 for the Quinquennium 1930-34.

On all with Profit Policies in full force on 31st December, 1934,

INTERIM BONUSES ALSO DECLARED.

In thirty years of efficient and honest service of the Company has attained an outstanding position amongst Insurance Companies in India.

Total Assurances in force about Rs. 2,00,00,000

Annual Premium Income over Rs. 10,00,000

YOUR future is SAFE with the

National Indian Life Insurance Co., Ltd.,

For particulars apply:—

T. V. RAGHAVIAH,
Secretary.
(Madras Branch Including Native States,)
334, Thambuchetty St., MADRAS

స్వీపు టికెట్లు

(1) ఫ్రెంచి సేవనల్ లాటరీవారి డ్రాయింగు 15-7-1936 వ తేదిన జరుగును. విహూన 30-5-36 వరకు టి 1-కి రూ 3—10—0 చొ॥ కలెంటెం పేరిట 188698 ప్రయాణ ....

(2) పై 25 టిక్కెట్లు జాయింటు షేర్లుగా షేరు 1-కి రూ 1-3-0 చొ॥

(3) వెయింటు రనానిము వాంటి స్వీపువారి డ్రాయింగు 29-6-1936 సం॥ తేదిన జరుగును 24-6-36 వరకు టిక్కెట్టు 1-కి రూ 0-6-0 చొ॥ 25 టిక్కెట్లు ఖరీదు రూ 6-6-0 .

N.B:- పలయూవారు సొమ్ముతో ఆర్డరు పంపవలెను. మంచి కమిషను పద్ధతిపై సబుఏజంట్లు కావలెను.

G. N. MURTY,
Authorised Agent,
PENUGONDA.
W. G. Dt

మా వద్ద కొత్తరకముల యినుపపెట్టెలు విక్రయించబడును. అనేక సంవత్సరములుగ బ్యాంకులకు, ఆఫీసులకు కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు, పెద్ద పెద్ద కంపెనీలకు సప్లయి చేయుచున్నాము. మా ధరలకు చాలా నమ్మకముగ పనిజేసి ఇవ్వగలము.

మహమ్మదు రహీంతుల్లా సాహెబు,
మసీదువీధి, కావలి.

ఒంగోలు:—ఏజంటు
నూకల వెంకటనరసింహం.

జమీన్ రైతు ప్రెస్‌కు
కంపాజిటర్లు కావలెను.

స్టౌ బీడి

ఒకసారి పీల్చి పొగాకుయందలిసువాసన గమనింపుడు

కనిగిరి చిత్ర వార్తలు

దర్శికరణంగారు షుమారు ఆరువేల రూపాయల వరకు దస్తు తిని వున్నాడట నే! ఈ కారణముచేతనే గదా చిలమకూరు కరణము చితా ప్రూడ చేరికించి క్రిమినల్ కేసు పెట్టించినది. కొడిశంపల గారియు జమీన్ రైతు మహాసభకు సి. ఐ. డి. వుద్యోగము చేసిన రివిన్యూ యిన్‌స్పెక్టరు కర్ణం కుమారుడు కాబట్టి తండ్రిగారిపట్ల పానుభూతి జరుపుచున్నారు గాబోలు. పై అధికారులు ఉత్తరప్రకారం దివాన్ పేష్కారుగారు వద్ద పర్యాయం లెక్కలను తిలకిస్తారా?

* * *

చుండి రాజాగారికి, రామారావుగారికి జరిగిన వ్యవహారములో కందుకూరు డిస్ట్రిక్టు కోర్టువారు యిద్దరిని ఒక సంవత్సరము వరకు సత్ప్రవర్తనకు తైందు చేశారట. ఎస్టేటువల్ల రామారావుగారికి డబ్బు పదహారు వేలవరకు పోవడంగాక రిమాండులో పెట్టబడ్డారు కోర్టుకు హాయిదాకు హాజరు కానందుకు. పైరెండు శిక్షలేగాక చుండిలో అపరాత్రివేళ దండగిందుప్పిలచే కొట్టబడ్డారు. ఎన్ని కష్టాలు వచ్చాయో మాదాకా. ఇంకా కుగ్రహాన్నికి ఎస్టేటును నమ్ముకొని లోబలువద్ద చెప్పి దరిద్యము పెట్టుబడిపెట్టినందుకు.

* * *

రామారావుగారి స్థానంలో అయిదువేల రూపాయలతో .. కుదింపబడ్డ దొడ్డకాగారిని స్వాధీనపరచు. ఈసారి యూనియను ఎంతవరకు పెరిగిపోతుందో కాగులు గలవారంతా పోటీ చేయుచున్నారు.

—ఒక విలేఖరి.

సినిమా హాలుకు అగ్ని ప్రమాదము

20 మంది స్త్రీలు బిడ్డలు కాలిపోవుట.

హైదరాబాదులోనుండు మోతీమహాలయను సినిమాహాలుకు 14 తేదిన ప్రదర్శనము జరుగుచుండగనే నిప్పంటుకొని థియేటరంతా పూర్తిగ కాలిపోయెను. ఫిలిము మంటంటుకలనే ఈ ప్రమాదము కలుగుటకు కారణము. 30 వేలు ఆడుగుల ఫిలుము కాలిపోయెను. పర్దాస్త్రీలకు కొయ్యతో కట్టబడి యుండిన బాల్కనీ నిప్పంటుకొనెను. ఇచ్చటవుండిన స్త్రీలు తప్పించుకొనుట దుస్సాధ్యమయ్యెను. కొందరు క్రిందికి దుమికిరి. కొందరు బాల్కనీలో జ్వాలలకు ఆహుతులైరి. 64 మందికి 42 మంది ప్రాణములు కాపాడుకొనగల్గిరి. క్షతగాత్రులు మూర్ఛానను. భాగమంతయు పూర్తిగ కాలిపోయినది. క్షతగాత్రులు గందరగోళములో తప్పించుకొని పోవుటలో ప్రమాదములు కలుగజేసెను. ద్వారబంధములవద్ద త్వరగ బయటికిపోవుటకు వీలులేక పెనుగులాడుకొనవలసి వచ్చెను. కొందరు కాళ్లక్రిందపడి చనిపోయిరి. పోలీసువారును, ఫైర్ బ్రిగేడు వారును వచ్చి మంటలను ఆర్పిరి. శవములకు శవులొన్న ఆధరణములచే గుర్తింపబడెను.

ఆస్పాయమందు క్షతగాత్రులు గన్పించుకొని మురళీకముగ వైటెన్‌స్టుకు పొక్కలను మార్గములను ఏర్పరచిన తప్ప ఇంకా వాటికి కాలుచు తప్పించుకొను పుత్రత్వ యుక్తమాడదని పైజాంగారు పోలీసు నిఘామనుకుని, జరిగి పోలిటికల్ పుత్రతృలు పంపిరి.

Printer Publisher, and Editor—N. Venkataram ... Zamin Ryot Press, Gandhi Chouk Nellore.